

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Stockholms universitet

Yrkesexamen: Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs F-3

Beskrivning

Redogör för utbildningens organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan och motivera i relation till examensordningen samt beskriv relationen mellan den utbildningsvetenskapliga kärnan, den verksamhetsförlagda utbildningen, ämnesstudier och ämnesdidaktik. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

Lärarytelse vid Stockholms universitet

Lärarytelse vid Stockholms universitet är integrerad i den befintliga modellen för ledning och styrning av universitetet, med två vetenskapsområden med tillhörande nämnder och beredningar: Områdesnämnden för humanvetenskap och Områdesnämnden för naturvetenskap. Områdesnämnderna ansvarar för strategisk planering av utbildning och forskning, samordning av fakultetsövergripande utbildning och forskning samt intern och extern samverkan. På grund av lärarytelseprogrammens områdesövergripande mångvetenskapliga karaktär finns det en beredning för lärarytelsefrågor på respektive område med nära samarbete, som gemensamt diskuterar och bereder ärenden inför beslut i respektive områdesnämnd. Övergripande strategiska frågor kring lärarytelse diskuteras av de båda områdesnämnderna tillsammans med universitetsledningen i det områdesövergripande rådet.

Huvudansvaret för genomförandet av utbildningen inom de olika lärarytelseprogrammen och inriktningarna ligger på så kallade programansvariga institutioner. För varje program eller inriktning av program finns också ett programråd med ansvar för programmets innehåll och progression. I programrådet ingår ledamöter från samtliga de i utbildningen kursansvariga institutionerna. Programrådet leds av en ordförande från den programansvariga institutionen. De programansvariga institutionerna samverkar med varandra i frågor som spänner över flera program och inriktningar. Samverkan med verksamhetsföreträdare sker både i universitetsgemensamma arbetsgrupper och i styrgrupper samt på institutionsnivå.

Grundlärarprogrammet med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

Grundlärarprogrammet med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 har getts vid Stockholms universitet (SU) sedan vt 2012. Det omfattar enligt Högskoleförordningen 240 hp och ges som heltidsstudier i 8 terminer. Programmet leder till en grundlärarexamen på avancerad nivå med behörighet att undervisa i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. Samtliga kurser är campusförlagda med undantag av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU, 30 hp) som är förlagd till skolor i Stockholms län enligt samverkansavtal med skolhuvudmännen. Institutionen för språkdidaktik (ISD) som programansvarig institution leder programrådet med ansvar för programmets innehåll och progression. Poängfördelningen inom programmet är i hög grad styrd av examensordningen och omfattar följande ämnen och områden:

30 hp matematik 30 hp svenska 15 hp engelska 15 hp naturvetenskap och teknik 15 hp samhällsorienterande ämnen 15 hp valbart fördjupningsområde (naturvetenskap och teknik eller samhällsorienterande ämnen)	60 hp utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 30 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 30 hp självständigt arbete (två arbeten om 15 hp)
--	---

Poängfördelningen inom programmet.

Studiegången har sedan starten 2012 arbetats om flera gånger för att stärka den röda tråden och progressionen inom ämnena, ämnesdidaktik, den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) samt VFU. Den nuvarande studiegången infördes ht 2017 och syftade till att integrera programmets olika delar och skapa en tydligare progression. I den tidigare studiegången låg bl.a. samtliga svenskkurser tidigt i programmet, och UVK var uppdelat på ett antal självständiga kurser utan inbördes progression. Utifrån synpunkter framförda i tidigare studentutvärderingar har den nuvarande studiegången i stället svenskkurser både i början, mitten och slutet av utbildningen. Vidare har UVK-kurserna arbetats om till tre större, enhetliga kurser med en inbördes progression. Nedan återfinns en översikt över studiegången som gäller fr.o.m. ht 17.

Termin 1	Svenska för grundlärare F-3 I (15 hp) GN UVK I: Skolan i samhället (15 hp) GN
Termin 2	Matematik för grundlärare F-3 I (7,5 hp) GN Engelska för grundlärare F-3 (15 hp) GN VFU I (7,5 hp) GN
Termin 3	Naturvetenskap och teknik för grundlärare F-3 I (15 hp) GN Matematik för grundlärare F-3 II (15 hp) GN
Termin 4	Samhällsorienterande ämnen för grundlärarutbildningen år F-3 (15 hp) GN Svenska för grundlärare F-3 II (7,5 hp) GN UVK II: Eleven i skolan (7,5 av 22,5 hp) GN
Termin 5	UVK II: Eleven i skolan (15 av 22,5 hp) GN VFU II (7,5 hp) GN Matematik för grundlärare F-3 III (7,5 hp) GN
Termin 6	Självständigt arbete I (15 hp) GN Naturvetenskap och teknik för grundlärare F-3 II (15 hp) GN, alternativt Samhällsorienterande ämnen för grundlärare F-3 II (15 hp) GN
Termin 7	Svenska för grundlärare F-3 III (7,5 hp) AN UVK III: Undervisning och utveckling (22,5 hp) AN
Termin 8	VFU III (15 hp) GN Självständigt arbete (15 hp) AN

Studiegången fr.o.m. ht 2017.

Kurserna ges i samverkan mellan ISD och samarbetsinstitutionerna: Institutionen för svenska och flerspråkighet (Svefler), Institutionen för kultur och estetik, avd. Litteraturvetenskap, Engelska institutionen, Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik (MND), Matematiska institutionen samt Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik (HSD). UVK-kurserna tar sin utgångspunkt i läraruppdragets olika områden och är genom kurslitteratur och innehåll anpassade till F-3. VFU organiseras i tre kurser och syftar till att studenterna ska få erfarenheter av olika aspekter av yrkesverksamheten. Nedan följer en beskrivning av programmets upplägg utifrån början, mitten och slutet av utbildningen.

Början av utbildningen (termin 1-2)

Utbildningen inleds med en kurs i svenska (15 hp) för att ge studenterna en introduktion till svenskämnet didaktik samt kunskap om språkets uppbyggnad och funktion. Kursen ges i samverkan mellan ISD och Svefler. Därefter följer UVK-kursen Skolan i samhället (15 hp) som bl.a. ger en

introduktion till läraryrket som profession i samhället. Den omfattar 4 delkurser: Kunskap och vetenskap (2,5 hp) på Filosofiska institutionen; Utbildningens historia och skolans plats i samhället (6,5 hp) på Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD); Juridik och etik i skolans värld (2,5 hp) på Juridiska institutionen samt Framträdande och retorik (3,5 hp) på Svefler.

Både svenskkursen och den första UVK-kursen innehåller moment som förbereder för VFU I (7,5 hp) under sista delen av termin 2. Exempelvis har delkursen Framträdande och retorik lagts tidigt i utbildningen, för att studenterna ska få öva muntligt framträdande, vilket de även har nytta av i övriga kurser. Även den första matematikkursen (7,5 hp) samt kurserna i engelska (15 hp) förbereder studenterna inför VFU 1. Under VFU 1 ska studenterna under handledning undervisa i svenska, matematik och engelska och får därmed möjlighet att på ett tidigt stadium öva sin förmåga att planera och leda undervisning och därmed förbereda sig för yrkesprofessionen. VFU-kurserna förbereds konkret genom campusförlagda VFU-seminarier ledda av VFU-kurslärare. Studenterna dokumenterar sin professionsutveckling under all VFU med skriftlig och multimodal dokumentation i en digital, individuell VFU-portfölj. De arbetar även systematiskt med filmklipp av den egna undervisningen för att bedöma sin professionsutveckling. VFU-kursen avslutas med ett campusförlagt examinerande VFU-seminarium, där studenterna genomför en individuell muntlig redovisning av utvalda uppgifter.

Mitten av utbildningen (termin 3-5)

Under termin 3 och 4 följer fortsatta ämnesstudier i naturvetenskap och teknik och samhällsorienterande ämnen, samt fortsatt fördjupning i matematik och svenska. Termin 4-5 ges även den andra UVK-kursen, Eleven i skolan (22,5 hp), som består av 3 delkurser: Sociala relationer i skolan (7,5 hp) på Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen (BUV); Teorier om lärande (7,5 hp) på IPD samt Specialpedagogik (7,5 hp) på Specialpedagogiska institutionen. Syftet med denna UVK-kurs är bl.a. att studenterna ska fördjupa sina kunskaper om elevers möjligheter och förutsättningar vad gäller lärande, utveckling, samspel och delaktighet i skolan. Kursen vidareutvecklar ett vetenskapligt förhållningssätt och en akademisk kunskapssyn genom analyser av såväl undervisningspraktiker som sociala relationer med relevans för lärarprofessionen.

Under termin 5 följer VFU 2 (7,5 hp) där studenterna på ett självständigt sätt ska planera och genomföra lärandeaktiviteter och undervisning i svenska, matematik, engelska, NO och SO, samt öva sig att anpassa undervisningen till elevers olika behov av stöd. Här tillämpas kunskaper som förvärvats i UVK-kurserna. Integrationen mellan teori och praktik främjas av att studenterna kan samla in empiriskt material (t.ex. observationer och intervjuer) i sin digitala VFU-portfölj för analys och diskussion på campus. I VFU 2 ingår ett trepartssamtal där VFU-kurslärare besöker en lektion och därefter genomför ett samtal med studenterna och VFU-handledaren, i syfte att stärka studenternas professionsutveckling och föra ett gemensamt samtal om studenternas styrkor och utvecklingsområden. I de övriga två VFU-kurserna genomförs trepartssamtal vid behov, och enligt SU:s regelverk genomförs alltid trepartssamtal om risk för underkännande av VFU föreligger. Under de senaste åren har det även byggts upp goda möjligheter för programmets studenter att genomföra VFU II utomlands. I dessa fall sker lektionsobservationerna och trepartssamtal med hjälp av Skype och inspelat material i den digitala VFU-portföljen.

Slutet av utbildningen (termin 6-8)

Under de avslutande terminerna ligger fokus på vetenskaplig fördjupning inom ramen för två självständiga arbeten (examensarbeten) om vardera 15 hp under termin 6 (grundnivå) resp. termin 8 (avancerad nivå). Studenterna skriver självständiga yrkesrelevanta arbeten inom något av följande ämnen: svenska och engelska inklusive andraspråksperspektiv och flerspråkighet i relation till dessa ämnen, samhällsorienterande ämnen, eller matematik, naturvetenskap och teknik. Studenterna får fritt välja ämne och skriver i samma ämne i bägge arbetena för att möjliggöra progression och fördjupning. Ansvar för genomförande, handledning och examination ligger på de respektive ämnesdidaktiska institutionerna.

Utöver de självständiga arbetena består terminerna 6-8 av en valbar fördjupning i NO eller SO, den avslutande kursen i svenska på avancerad nivå, den sista UVK-kursen samt den avslutande VFU-kursen där studenterna förväntas uppvisa alla kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs för att utöva yrket. I UVK-kursen Undervisning och utveckling (22,5 hp) förstärks anknytningen till studenternas yrkesutövning genom att delkursen Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning för F-3 har en ämnesdidaktisk profil med särskilt fokus på svenska och matematik. Kursen som helhet syftar även till att ge övergripande insikt i betydelsen av utvärdering och utvecklingsarbete inom skolan samt att ge en introduktion till forskningsmetodik inför det avslutande självständiga arbetet. Den består av följande delkurser: Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning för F-3 (15 hp) på ISD och MND i samverkan; Utvecklingsarbete (2,5 hp) på IPD samt Forskningsmetodik (5 hp) på Filosofiska institutionen. Fr.o.m. ht 2017 har ämnesdidaktiskt inriktad forskningsmetodik fått ett utökat utrymme i UVK jämfört med tidigare studiegångar, för att bättre förbereda studenterna för det självständiga arbetet på avancerad nivå. Programmets sista termin består av VFU 3 (15 hp) samt självständigt arbete (15 hp). Under den sista VFU-kursen ska studenterna på ett självständigt sätt planera, genomföra och utvärdera lärandeaktiviteter och undervisning i samtliga ämnen i utbildningen, kunna genomföra mera omfattande ämnesintegrerande undervisningsplaneringar, aktivt visa förmåga att delta i alla arbetsuppgifter som ingår i läraruppdraget samt redovisa en pedagogisk grundsyn med förankring i såväl skolans styrdokument som allmän- och ämnesdidaktisk forskning.

Övergripande administration

Den övergripande administrationen av och antagningen till programmet sker på ISD, medan administrationen för enskilda kurser sker på kursgivande institution. I det ovannämnda programrådet diskuteras och bereds frågor om kurs- och programinnehåll, dimensionering, gemensamma programupptakter, studentutvärderingar av såväl kurser som programmet i sin helhet, samt kursplaner och utbildningsplaner innan olika underlag går vidare för beslut i institutionsstyrelse och övergripande beslutande organ. Därutöver finns också särskilda kursråd för de kurser som ges av flera samverkande institutioner, t.ex. inom ämnet svenska. Kursråden träffas 4-5 gånger per termin och består av representanter från kursgivande institution i programrådet samt undervisande lärare på kursen. I kursråden diskuteras bl.a. kursinnehåll, kursupplägg, examinationsformer och litteraturlistor.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Grundlärarprogrammet F-3 vid SU har varit föremål för en betydande utbyggnad av antalet utbildningsplatser sedan vt 2015, som en konsekvens av ett antal regeringsbeslut.

År	Vårtermin	Hösttermin	Totalt/år
2014	90	90	180
2015	120	150	270
2016	120	150	270
2017	120	150	270
2018	145	150	295

Antal utbildningsplatser vid antagning till Grundlärarprogrammet F-3 2014-2018.

För närvarande antas alltså 295 nya studenter per år, fördelat på 145 respektive 150 studieplatser varje vår- respektive hösttermin. Detta innebär ett ansevärt utbildningsuppdrag på programmet och detta medför stora studentgrupper och ett stort antal undervisande lärare. Programmets ämneskurser, ämnesdidaktiska kurser samt kurser inom UVK är förlagda på olika institutioner för att säkra bästa möjliga vetenskapliga och professionsnära kompetens inom respektive ämnesområde. I bifogad tabell återfinns utbildningens lärare inom UVK, VFU samt inom ämnena matematik och svenska.

Sammanlagt undervisar 91 lärare inom svenska, matematik, UVK och VFU på programmet under vt 2018, varav 3 professorer, 47 lektorer, 21 adjunkter, 7 doktorander, 8 adjungerade lärare, 1 forskningsassistent samt 4 timlärare. Bland lärarna i programmet i dessa ämnen har runt 55 procent en doktorsexamen. 57 lärare eller 63 procent har också en lärarexamen i skolan. Därutöver medverkar ett mindre antal externa lärare på timbasis, t.ex. för handledning av självständigt arbete och trepartssamtal under VFU.

Överlag möter programmets studenter en gedigen vetenskaplig kompetens i samtliga ämnen. UVK-delkurserna är förlagda till flera institutioner inom SU, vilket gör att studenterna möter forskare inom pedagogik, didaktik, specialpedagogik, juridik och retorik. Inom ämnesstudierna i svenska, matematik, engelska, SO och NO möter studenterna såväl forskarutbildade lektorer, docenter och professorer som adjunkter med en gedigen professionserfarenhet och praxisnära kompetenser som metodik och ledarskap. Som framgår av tabellen, har samtliga VFU-kurslärare lärarexamen och erfarenhet från skolan. De adjungerade lärare som undervisar i programmet, har en fast anställning på en skola, men är knutna till SU genom avtal med skolhuvudman för att stärka yrkesanknytningen.

Flera forskare har externa expertuppdrag, vilket främjar integrationen av forskning och professionsperspektiv. Exempelvis har en lektor inom svenskämnet didaktik på uppdrag av Skolverket varit huvudförfattare till en kunskapsöversikt om läsforskning, som används som kurslitteratur. Flera av lärarna på de ämnesdidaktiska institutionerna har utvecklat läromedel och kunskapsöversikter för programmets kurser. Sveriges enda professor i barn- och ungdomslitteratur medverkar i delkursen Barnlitteratur för yngre åldrar (6 hp). En internationellt välpublicerad professor i matematikdidaktik ger föreläsningar och workshops inom Matematik för F-3 II, och en lektor med mångårig erfarenhet av skolrelaterad forskning inom bedömning i matematik medverkar i Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning med föreläsningar om bedömning i matematik för yngre åldrar.

Lärare på SU har en fastlagd tid för FoU inom ramen för sin tjänstgöring. FoU-tiden uppgår enligt SU:s villkorsavtal till minst 30 % av tjänstgöringstiden för disputerade lärare och minst 15 % för adjunkter. Förutsättningarna för personalen att kompetensutvecklas tillgodoses bl.a. genom Centrum för universitetsutbildning (CeUL) på SU, som erbjuder en rad kompetensutvecklande kurser för lärare som undervisar på SU och som vill utveckla sin pedagogiska kompetens. En särskild seminariserie, Kompetensutveckling för lärarutbildare, riktar sig specifikt till lärarutbildare som vill knyta teori och forskning till de utmaningar de möter i sin egen lärarutbildningspraktik och får stöd i att ta vara på sina och kollegors erfarenheter som professionella lärare. Kursen motsvarar den högskolepedagogiska fortsättningskursen Universitetslärarutbildning 2 (7,5 hp).

Därutöver utser SU varje år pedagogiska ambassadörer som har uppdraget att driva ett pedagogiskt utvecklingsprojekt vid sin egen institution. ISD har haft en sådan pedagogisk ambassadör under 2017 som har drivit utvecklingsprojekt om mobilt lärande och digitala verktyg för SU:s lärare. Under 2018 har även intressegrupper om högskolepedagogik startat som en möjlighet att lära sig mer om olika specifika frågor kring undervisning och lärande. Det finns också regelbundna utlysningar där programmets lärare kan söka kvalitetsmedel från rektor resp. från Humanistiska fakultetsnämnden för att utveckla kurser och utbildningsmiljön inom programmet. Sådana medel har under 2017 sökts och erhållits för projekt kring självständigt arbete inom programmet, och ett flertal ansökningar, bl.a. om utveckling av fler digitala resurser i svenskkurserna och röstvård i lärarutbildningen, har lämnats in under april 2018.

Flera åtgärder har vidtagits under läsåret 2017-2018 för att skapa ytterligare förutsättningar för att lärarutbildare ska kunna ta ansvar för att upprätthålla och kontinuerligt vidareutveckla såväl sin vetenskapliga som pedagogiska kompetens. På ISD anordnas exempelvis högre seminarier varannan vecka där externa eller interna forskare eller lärare berättar om sin forskning eller anordnar olika workshops. Seminarierna annonseras på ISD:s webbplats och är öppna även för lärare från övriga institutioner, intresserade studenter och skollärare. Varannan vecka hålls doktorandseminarier resp. presentationer av forskningsartiklar. På så sätt ges flera möjligheter för personal och studenter att kontinuerligt delta i en forskande kontext och att tillägna sig ett forskande förhållningssätt. Liknande seminarieserier hålls även på andra institutioner. Även dessa är öppna för lärare och studenter från övriga institutioner.

Sammantaget bedöms att den samlade lärarkapaciteten står sig väl i proportion till utbildningens omfattning och examensmål. I det följande lyfts några specifika aspekter fram angående bemanning och strategier för långsiktig rekrytering.

Ett omfattande utbildningsuppdrag med ett stort antal studenter innebär en utmaning vad gäller bemanningsplanering och kontinuitet. Då lärare får forskningsmedel, externa uppdrag eller byter anställning, kan det medföra utmaningar vad gäller kontinuerlig kursutveckling och samverkan mellan lärare. Tillgången på disputerade lärare varierar också mellan utbildningens olika ämnen. Pedagogik och didaktik inom UVK har ett stort antal aktiva forskare som ofta har uppdrag även inom Skolverket och andra myndigheter, medan andra ämnen och kurser, bl.a. engelskämnet och svenskämnet didaktik mot yngre åldrar, har färre disputerade lärare att tillgå. Adjunkter med praxisnära erfarenhet undervisar i högre grad på de sistnämnda kurserna.

För att säkerställa behovet av disputerade lärare har ISD i flera omgångar utlyst doktorandtjänster med inriktning mot språkdidaktik mot yngre åldrar. ISD har även nyligen beviljats bidrag från Vetenskapsrådet för en forskarskola för lärarutbildare med start ht 2018, ”Lärande, undervisning och bedömning av svenska och engelska. Flerspråkighet som tillgång och utmaning - forskarskola för lärarutbildare”, i vilken 3 doktorander i språkdidaktik med inriktning mot svenska och engelska har anställts på ISD. Inom bl.a. svenskämnet didaktik finns det förestående pensionsavgångar och behov av nyrekrytering av lektorer. Två nya lektorstjänster i svenskämnet didaktik är därför under tillsättning med start ht 2018. Rekrytering av en professor i svenskämnet didaktik kommer att inledas i januari 2019. Även Engelska institutionen har rekryterat lärare med särskilt fokus på undervisning för yngre åldrar för en långsiktig bemanning av kurserna i språkfärdighet och språkteori.

För det självständiga arbetet har medverkande institutioner i regel forskarutbildade lärare som handledare och examinatore. Utbildningens volym innebär dock att handledare ibland måste anlitas externt, från andra institutioner på SU och även andra lärosäten. Detta utgör ingen risk för den vetenskapliga kompetensen, men kräver extra insatser för att uppnå samsyn, bl.a. beträffande tolkning av betygskriterier. Därför hålls regelbundna träffar med handledare och examinatore för att diskutera rutiner och examination av självständiga arbeten.

Enligt SU:s samverkansavtal med skolhuvudmännen ska alla studenter få tillgång till behöriga VFU-handledare som i möjligaste mån har genomgått en VFU-handledarutbildning (7,5 hp). SU erbjuder kontinuerligt både campusförlagda och kommunförlagda VFU-handledarutbildningar, och även kortare introduktioner till SU:s VFU-bedömningsmodell med webbaserat material och campusträffar. Pga. det stora antalet studenter anlitas dock ibland även VFU-handledare som har adekvat kompetens med lärarexamen och legitimation för F-3, men som ännu ej har genomgått handledarutbildning. Januari 2019 träder ett nytt samverkansavtal i kraft som skärper kravet på att alla VFU-handledare ska ha genomgått handledarutbildning när de tar emot lärarstudenter. Att arbeta för att alla handledare genomgått VFU-handledarutbildning är ett gemensamt utvecklingsområde för lärosätet och skolhuvudmännen.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Utbildningsmiljön håller en hög vetenskaplig standard och det finns god tillgång till praxisnära kompetenser. Förutsättningarna för att utveckla ett nära samband mellan forskning och utbildning är mycket goda. Exempelvis uppdateras kurslitteraturen i de olika kurserna kontinuerligt och granskas av kursplanegrupper, kursråd och institutionsstyrelser för att säkerställa att studenterna får ta del av aktuell forskning. Ett kritiskt granskande förhållningssätt tränas redan från första svenskursen i programmet, där studenterna får en genomgång av vad det innebär att kunskap i lärarprofessionen ska vila på såväl vetenskaplig grund som beprövad erfarenhet. Även delkursen Kunskap och vetenskap (2,5 hp) inom den första UVK-kursen belyser vad ett vetenskapligt förhållningssätt, en akademisk kunskapssyn samt objektivitet innebär. Delkursen tränar studenterna i vetenskaplig argumentation och kritiskt tänkande. Under ämneskurserna tränas studenterna genomgående i att relatera didaktiska metoder och modeller till olika forskningsperspektiv och därmed övas de kontinuerligt i att tillägna sig ett forskande förhållningssätt. I programråd och kursråd diskuteras även pedagogiska frågor som syftar till att skapa en kreativ utbildningsmiljö som bidrar till att kopplingen mellan forskning och utbildningen blir tydlig och en naturlig del av utbildningen.

SU erbjuder en stark forskningsmiljö och yrkesinriktad kompetensutvecklingsmiljö när det gäller språk, flerspråkighet och andraspråksperspektiv. ISD och Svefler har i samverkan en aktiv forskning inom svenska som andraspråk, och till ISD hör även Nationellt centrum för svenska som andraspråk som fristående enhet. Även Språkstudion, en fristående enhet inom ISD som samarbetar med alla SU:s språkinstitutioner, erbjuder material, teknik och miljöer för språkträning till alla studenter som läser ämneskurser i svenska och engelska inom programmet, bl.a. digitala resurser för att öva engelskt uttal som ingår som obligatoriskt kursmoment inom engelskkurserna i programmet. En annan särskild satsning på utbildningsmiljön vad gäller digitala resurser återfinns i Medieverkstan. Den är en pedagogisk och digital lärandemiljö som syftar till att stärka lärarstudenternas digitala och didaktiska kompetens på olika sätt. Mediepedagoger på plats erbjuder alla lärarstudenter tekniskt och pedagogiskt

stöd för kursuppgifter där digitala resurser ska användas, t.ex. för den digitala VFU-portföljen, men även i ämneskurser. Studenternas undervisning i estetiska lärprocesser sker delvis i en särskild studio för estetiska ämnen på SU, Stallet, där de bl.a. kan arbeta med musikvideos och filmer.

Utbildningsmiljön främjar det vetenskapliga och professionsinriktade arbetet hos lärarna. Som nämnts ovan, har alla lärare FoU-tid i tjänsten, och disputerade lärare uppmuntras att vara aktiva i sin egen forskning. Respektive institution tillhandahåller medel där lärarna kan ansöka om konferensbidrag för att presentera egen forskning. De kan bl.a. lägga fram egna texter på vetenskapliga seminarier vid de olika institutionerna och delta i nationella och internationella konferenser, t.ex. vid den internationella, tvärvetenskapliga konferensen *Exploring Language Education (ELE): Global and Local Perspectives* som anordnas 18-20 juni 2018 på SU med ISD som värd. Disputerade lärare ingår i olika forskarkollegier och forskargrupper på sina institutioner, där de kan dela erfarenheter, diskutera strategiska frågor kring institutionens forskning och samverka kring forskningsprojekt.

För utveckling av undervisning inom programmet, anordnas även institutionsövergripande temadagar som bl.a. fokuserar på UVK-kursernas innehåll och deras anknytning till de övriga kurserna inom programmet, IKT och VFU. Det anordnas även årliga VFU-konferenser där VFU-kurslärare från olika institutioner på SU inbjuds att delta för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Sambandet mellan utbildning och professionsinriktning resp. yrkesliv bedöms överlag som starkt, då det finns såväl lärare med en bakgrund med lärarexamen och undervisningserfarenhet från skolan som adjungerade lärare som är knutna till undervisningen. Även SU:s tidigare satsning på särskilda övningsskolor som tar emot ett stort antal VFU-studenter har stärkt banden mellan utbildningen och professionen, då fokus låg på att utveckla en högre kvalitet på studenternas VFU och samtidigt öka samverkan mellan lärosätet och handledarna under VFU-kurserna. Övningsskoleprojektet avslutas under 2018, men SU har fattat beslut om att de positiva erfarenheterna från projektet ska tas tillvara i en ny form av samverkan kring VFU som ska omfatta alla studenter i lärarutbildningen, i samverkan med skolhuvudmännen (se vidare avsnittet om samverkan).

En styrka med SU:s organisation är att lärarstudenter vid Stockholms universitet får tillgång till många av de starka utbildningsmiljöer som universitetet består av. Denna organisation kan dock också innebära en risk om studenterna upplever utbildningsmiljön som oenhetlig med ett stort antal kurser på olika institutioner. Studentrepresentanter i programrådet har framhållit att studenter önskar att förhållandet mellan teori och praktik ska framträda på ett tydligare sätt i programmets kurser för att ge dem möjlighet att utveckla sin yrkesidentitet. De nya UVK-kurserna är ett led i att förbättra utbildningsmiljön och integrera teori och praktik. Ett nytt samverkansavtal med skolhuvudmännen som träder i kraft januari 2019 kommer också att ge större möjligheter för kurslärare att låta studenterna genomföra fältstudier i skolverksamheten även utanför VFU-kurserna. Detta kommer att stärka den forskande miljön både på campus och i skolorna, och även bidra till studenternas möjligheter att utveckla en yrkesidentitet.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. *visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

I programmet ingår 120 hp ämnesstudier, varav 15 hp är ett valbart fördjupningsområde inom antingen naturvetenskap och teknik eller samhällsorienterande ämnen. Både inom de campusförlagda ämneskurserna och inom VFU återfinns förväntade studieresultat relaterade till inhämtande och tillämpning av ämneskunskaper. Ämneskurserna ges i nära samverkan mellan ämnesinstitutioner och ämnesdidaktiska institutioner för att säkerställa vetenskaplig och professionsnära kompetens vad gäller utformning av förväntade studieresultat, examinationsformer och undervisningsaktiviteter. Nedan belyses detta med stöd av ett exempel från ämnesstudier i matematik.

Förväntat studieresultat	Studenterna ska vid avslutad kurs "visa kunskaper i geometri, mätning och taluppfattning, relevanta för lärare som ska undervisa i matematik i årskurs F-3".
Lärandeaktiviteter och undervisningsformer	<p>Undervisningen består av föreläsningar, workshops, seminarier samt arbete i grupp. Under kursen används olika uttrycksformer, till exempel den estetiska uttrycksformen bild, digitala hjälpmedel och laborativa arbetssätt. Studenterna diskuterar även hur dessa uttrycksätt kan stödja matematikundervisning och lärande i matematik. Studenterna arbetar både enskilt och i studiegrupper med förberedande uppgifter inför seminarierna. Ett seminarium i kursen ges med lärare från både MND och Matematiska institutionen, för att integrera ämneskunskaper och den didaktiska tillämpningen. Studenterna ska vara inlästa på kurslitteraturen före seminarierna, så att det finns möjlighet att ställa frågor och föra en diskussion under seminariet. Kurslitteraturen behandlar både geometri och aritmetik för lärare samt matematikdidaktisk litteratur.</p> <p>Under en workshop kring tal i bråkform arbetar studenterna i mindre grupper med olika "problem" bestående av möjliga frågeställningar som elever i skolan kan ställa gällande tal i bråkform. Studenterna ska med hjälp av laborativt material kunna förklara, för tänkta elever i åk 1-3, till exempel vad ekvivalenta bråk innebär, sätta ut bråk på en tallinje, få elever att kunna förklara vilket av talen $\frac{7}{8}$ eller $\frac{8}{9}$ som är störst och hur man kan illustrera detta med olika uttrycksformer exempelvis med laborativt material och med bild. Den mindre gruppen redovisar sedan för övriga grupper och samtal sker sedan i helgrupp om möjligheter och hinder gällande det laborativa materialet och att få elever att förstå olika aspekter av tal i bråkform.</p>
Examination och betygskriterier	Skriftlig salstentamen. Tentamen innehåller både matematik (specialiserad ämneskunskap) och matematikämnets didaktik. Frågorna kan utgöras av redovisningar av matematisk kunskap ("Rita en tallinje och sätt ut följande tal på tallinjen") i kombination med att studenterna ska ge en

	<p>didaktisk förklaring i ord och bild till ("Förklara tydligt med två motiveringar, en med bild och en med ord, hur du vet att samtliga tal är placerade på rätt ställe på tallinje.").</p> <p>Betygsskala: A-F. Betygskriterierna för kursen delges studenterna på kursens första dag på SU:s lärplattform, där sambandet mellan kursinnehåll, förväntade studieresultat och examinationsformer klarläggs. Studenterna medvetandegörs om vad som krävs för de olika betygsstegen, vilket också tas upp kontinuerligt under kursens gång.</p>
--	--

Exempel på förväntat studieresultat, undervisning och examination i matematik.

Översikten visar hur förväntade studieresultat, lärandeaktiviteter och examination har utformats för att säkerställa att de överensstämmer (constructive alignment). Examinationen betygsätts efter betygsskalan A – F, som används på alla större moment i programmets kurser, utom i VFU där en tregradig betygsskala används. För programmet finns en framtagen examensmålmatrix – sammanställd av kursansvariga för alla kurser - över relationen mellan examensmål och lärandemål i utbildningen. Matrisen visar att det föreliggande examensmålet täcks genom de olika ämneskurserna som finns i programmet, som också följer en tydlig progression (se beskrivningen i avsnitt 1).

Samverkan mellan lärare från Matematiska institutionen och MND bidrar till att olika kompetenser tillvaratas i undervisningen. En specialiserad ämneskunskap är en förutsättning för att studenterna ska kunna fördjupa ämnesdidaktiken, och en integrering eftersträvas. Lärarna från bägge institutionerna kunde med hjälp av erhållna rektorsmedel avsätta tid för att i kursutvecklingssyfte auskultera på varandras seminarier. En systematisk samverkan med fler lärare är under utveckling. Ett liknande övergripande samarbete mellan de ämnesinriktade och ämnesdidaktiskt inriktade delkurserna sker även inom ämnet svenska mellan ISD och Svefler inom kursråden. Som exempel kan nämnas att kurslärarna bereds tillfälle att auskultera hos varandra för att öka medvetenheten om hur samspelet mellan ämnesspecifik och didaktisk kompetens kan utvecklas ytterligare, vilket på sikt syftar till att gagna studenternas lärande.

Nedan följer exempel på examination av ämneskunskaper med förväntade studieresultat från kursen Svenska I (termin 1). Kursen behandlar språkutveckling i tal och skrift för yngre åldrar och den tidiga läs- och skrivutvecklingen och består av tre delkurser: Perspektiv på barns språkutveckling (3 hp; ges av ISD), Svenska språkets uppbyggnad (6 hp; ges av Svefler), samt Läs- och skrivutveckling i teori och praktik (6 hp; ges av ISD). Nedan återges förväntade studieresultat från 2 delkurser.

Delkurs 2. Läs- och skrivundervisning i teori och praktik (6 hp): Förväntat studieresultat	Studenterna ska vid avslutad kurs kunna "redogöra för läs- och skrivutveckling ur olika forskningsperspektiv och relatera perspektiven till olika metoder som gynnar barns läs- och skrivlärande".
Undervisningsformer och lärandeaktiviteter	Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och workshops. Studenterna diskuterar och analyserar fallbeskrivningar samt gör jämförelser mellan olika läs- och skrivinlärningsmetoder kopplat till bakomliggande teorier. Kursen innehåller också skrivuppgifter med övningar i akademiskt skrivande.
Examination och betygskriterier	Delkursen examineras genom en skriftlig salstentamen. Betygsskala: A-F. Betygskriterierna delges studenterna på kursens första dag på SU:s lärplattform och behandlas i undervisningen på samma sätt som i ovanstående exempel från matematik.
Delkurs 3: Svenska språkets uppbyggnad, 6 hp: Förväntat studieresultat	Studenterna ska vid avslutad kurs kunna "utföra språkanalys med fonologiska och grammatiska begrepp av tal och texter av elever i

	grundskolans lägre åldrar utifrån ett didaktiskt, utvecklings-, andraspråks- och genreperspektiv”.
Undervisningsformer och lärandeaktiviteter	Undervisningen består av föreläsningar och seminarier. Därutöver erbjuds studenterna stöd i form av grammatikstugor.
Examination och betygskriterier	Delkursen examineras genom en skriftlig salstentamen. Betygsskala: A-F. Betygskriterierna delges studenterna på kursens första dag på SU:s lärplattform och behandlas i undervisningen på samma sätt som i ovanstående exempel från matematik.

Exempel på förväntade studieresultat, undervisning och examination i svenska.

Betygskriterierna för samtliga kurser och delkurser i programmet är utformade enligt SU:s regler för utbildning och examination. Som exempel återges nedan betygskriterierna för betygsstegen A, C och E för det förväntade studieresultatet i delkurs 3 ovan:

	A	C	E
Delkurs 3: Svenska språkets uppbyggnad, 6 hp: Förväntat studieresultat: Studenterna ska vid avslutad kurs kunna ”utföra språkanalys med fonologiska och grammatiska begrepp av tal och texter av elever i grundskolans lägre åldrar utifrån ett didaktiskt, utvecklings-, andraspråks- och genreperspektiv”.	Studenten gör genomgående korrekta grammatiska analyser av tal och texter av elever i grundskolans lägre åldrar, och relaterar dessa beskrivningar till ett didaktiskt, utvecklings-, andraspråks- och genreperspektiv.	Studenten gör i en helt dominerande utsträckning korrekta grammatiska analyser av tal och texter av elever i grundskolans lägre åldrar, och relaterar flera iakttagelser till ett didaktiskt, utvecklings-, andraspråks- och genreperspektiv.	Studenten gör i de flesta fall korrekta grammatiska analyser av tal och texter av elever i grundskolans lägre åldrar, och relaterar flera iakttagelser till ett didaktiskt, utvecklings-, andraspråks- och genreperspektiv, men med vissa systematiska fel.

Exempel på betygskriterier för betygsstegen A, C och E.

I delkurs 2 får studenterna i seminarieform jämföra och kontrastera olika metoder som gynnar barns läs- och skrivlärande. Detta görs utifrån läst litteratur och en föreläsning som explicit tar upp ovan beskrivna förväntade studieresultat. I delkursen ges även föreläsningar om andraspråk och specialpedagogik i relation till svenskämnet. Den skriftliga salstentamen har utformats så att olika färdigheter och förmågor provas genom flervalfrågor, fallbeskrivningar och utredande frågor. För att ge studenterna stöd i att skriva en utredande text ges en föreläsning i akademiskt skrivande. Studenterna får också lämna in en kortare text utifrån en given frågeställning som de får feedback på, såväl vad gäller innehåll som form och formalia.

Undervisningen i delkurs 3 organiseras i fem föreläsningar som hålls av antingen en professor emeritus i nordiska språk eller lektorer i nordiska språk. En föreläsning tar upp akademiskt läsande och skrivande. Föreläsningarna varvas med seminarier och grammatikstugor som integreras med varandra. Studenterna förväntas vara väl förberedda till föreläsningar och seminarier enligt en detaljerad lektionsplanering. I seminarierna och grammatikstugorna får studenterna även utrymme att styra diskussioner och innehållet i den riktning de önskar. Analysmaterialet i en grammatikstuga utgörs ofta av utdrag ur skönlitterära texter, där områden som ”fraser, satsdelar, meningstyper och ordföljd” fokuseras. I delkursen förväntas studenterna använda sig av korrekta grammatiska termer för att också kunna samtala om sin egen språk-, läs- och skrivförmåga.

En identifierad styrka i kursen är att studenterna får stöd i akademiskt skrivande redan i början av sin utbildning. Kursutvärderingar visar att studenterna anser kursen vara relevant för att de i sin blivande

profession ska kunna följa och utveckla elevers språk-, läs- och skrivutveckling. I kursen betonas även betydelsen av att studenterna använder ett professionellt yrkesspråk, såväl grammatiska termer som rör språkets uppbyggnad och funktion som centrala begrepp inom området läs- och skrivutveckling. Programrådet har, bl.a. utifrån resultat från skriftliga salstentamina i kursen, identifierat att mer stöd i akademiskt skrivande och muntlig framställning behöver ges utifrån studenternas förutsättningar och behov. En sådan förändring är redan införd genom att delkursen Framträdande och retorik nu är förlagd till termin 1, samt genom stöd i akademiskt skrivande under den första svenskkursen.

En generell utmaning när det gäller att säkerställa att studenterna tillägnar sig de nödvändiga ämneskunskaperna är att själva utbildningen enligt examensordningen innebär att studenterna inte läser mer än 30 hp inom något ämne, och samtidigt förväntas behärska tillämpningen av samtliga ämnen på en säker nivå inom den kommande yrkesutövningen. I planeringen och genomförandet av ämneskurserna, som diskuteras på kursråd och på programråd, framgår att studenterna har upplevt att flera kurser har ett koncentrerat ämnesinnehåll som ska gås igenom och examineras på kort tid, och att både lärare och studenter skulle önska mer tid för diskussioner och fördjupning av ämnet. För att anpassa kurserna till programmets utformning med fokus på ett flertal ämnen och bredd, eftersträvas att hela tiden tydliggöra progressionen både mellan de olika kurserna inom samma ämne och mellan besläktade ämnesrelaterade inslag i olika ämnen. Som exempel kan nämnas att engelskkurserna under termin 2 bygger på förkunskaper i grammatik och ämnesdidaktik i språk som studenterna har förvärvat i svenskkursen under termin 1.

För studenter som har särskilda behov finns möjligheter till särskilt pedagogiskt stöd med rekommendationer som utformas av samordnare vid Studentavdelningen på SU. Stödet kan gälla anpassad undervisning (t.ex. anteckningsstöd) och anpassade examinationsformer.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. *visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Examensmålet examineras framför allt i tre kurser: delkursen Kunskap och vetenskapsteori (2,5 hp) inom den första större UVK-kursen Skolan i samhället, de bägge självständiga arbetena omfattande sammanlagt 30 hp, samt delkursen Forskningsmetodik (2,5 hp allmänt samt 2,5 hp ämnesriktad forskningsmetodik).

Som nämnts ovan, syftar studiegången till att möjliggöra en progression för samtliga examensmål. Beträffande vetenskapsteori får studenterna en första introduktion till detta inom delkursen Kunskap och vetenskapsteori. Den belyser vad ett vetenskapligt förhållningssätt och en akademisk kunskapssyn innebär, och ger även en introduktion till akademiska studier. Delkursens innehåll förmedlas genom föreläsningar och examineras genom en skriftlig salstentamen med betygsskalan G/U med tanke på delkursens begränsade poängomfattning.

Den huvudsakliga vetenskapliga träningen erhålls genom skrivandet av de bägge självständiga arbetena på grund- respektive avancerad nivå. Som nämnts skrivs bägge arbetena i samma ämne, för att främja en progression med ett större vetenskapligt djup i det avslutande arbetet. Förväntade studieresultat och examinationsform är överlag likalydande i kursplanerna inom de olika ämnena, vilket underlättar samordningen och samarbetet. Det är i det avslutande arbetet som studenternas kunskaper om vetenskapsteori och valda forskningsmetoder examineras på avancerad nivå, och här prövas även relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, i och med att arbetena fokuserar på verksamhetsnära ämnen som utforskas ur ett vetenskapligt perspektiv. Studenten väljer en eller flera vetenskapliga metoder för sitt arbete utifrån det valda ämnet.

Som framgår nedan, bedöms kunskaperna om forskningsmetoder i programmet som ett utvecklingsområde. I studiegången fr.o.m. ht 2017 bedöms att kunskaperna om kvantitativa och kvalitativa forskningsmetoder kommer att stärkas genom den nya delkursen Forskningsmetodik (5 hp) i UVK 3. Kursen utgörs av en övergripande granskning av olika forskningsmetoder, varav studenterna sedan väljer en eller flera för sitt självständiga arbete. Redan under 2018 har undervisningen om olika forskningsmetoder i kursen Självständigt arbete stärkts genom fler föreläsningar om forskningsmetoder.

I det följande ges exempel ur kursplanen för självständigt arbete på avancerad nivå i språkdidaktik/ ämnena svenska och engelska. I kursen ingår att självständigt genomföra en språkdidaktisk studie med relevans för lärarprofessionen, och att i det arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga aspekter. Studenterna ska även genomföra en opposition på en medstudents arbete. Kursen ger fördjupade kunskaper i språkdidaktisk forskningsmetodik samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Den syftar även till att träna förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över relevanta forskningsresultat i syfte att bidra till kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet. Det självständiga arbetet handleds individuellt av en forskarutbildad handledare och examineras av en forskarutbildad examinator (i första hand en anställd lärare vid SU, men i vissa fall även externt anlitade examinatorer). Arbetet examineras utifrån följande förväntade studieresultat:

För godkänt resultat på kursen ska studenterna kunna:

- identifiera och formulera en problemställning med relevans för undervisning i svenska eller engelska i grundskolans år F-3, med stöd i relevant litteratur
- planera, genomföra och presentera en undersökning som behandlar en språkdidaktisk problemställning
- diskutera resultaten från en egen undersökning i förhållande till yrkesområdet och kunskapsutvecklingen inom det ämnesdidaktiska fältet
- kritiskt granska ämnesdidaktiska studier med avseende på föregående tre punkter.

Exempel från självständigt arbete på avancerad nivå.

Ovan framgår att de förväntade studieresultaten inbegriper kunskaper om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och undervisning sker bl.a. genom föreläsningar och exempel på forskningsmetoder och forskningsstudier under seminarier. Studenterna ska i kursen kunna diskutera sin egen undersöknings resultat i förhållande till sitt eget yrkesområde och därmed visa att

de kan diskutera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

En ytterligare åtgärd som infördes våren 2018 efter en diskussion av de självständiga arbetena både på grundnivå och avancerad nivå inom programrådet, var att införa mer undervisning och föreläsningar kring olika kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, då en genomgång av examinerade självständiga arbeten visat att studenterna i hög grad föredrog enbart en variant av kvalitativ metod i form av intervjuer med ett fåtal lärare som underlag för datainsamling, särskilt i svenska och engelska. Andra val av kvalitativa metoder, som t.ex. fokusgruppsamtal, insamling och analys av elevtexter eller läromedel bör lyftas fram som exempel i kurserna, särskilt gällande de självständiga arbetena i svenska och engelska. ISD bedömer att studenterna överlag lyckas relativt väl med språkbehandling och formalia i sitt avslutande arbete på avancerad nivå och att deras ämnen behandlar olika relevanta aspekter som rör undervisning för yngre åldrar. Kvaliteten vad gäller undersökningsdesign och metodval skiljer sig däremot åt och bedöms som ett utvecklingsområde inom svenska och engelska för att säkerställa kvalitativt goda datainsamlingar och välgrundade slutsatser i studenternas arbeten. En större bredd i studenternas val av forskningsmetoder och en djupare kunskap om både kvalitativa och kvantitativa metoder eftersträvas följaktligen mot bakgrund av ovanstående. Ett antal åtgärder har redan genomförts (se ovan) som förväntas få genomslag i de självständiga arbetena som examineras fr.o.m. 2018. Därutöver har särskilda utvecklingsmedel från rektor sökts i april 2018 för att ytterligare vidareutveckla självständigt arbete i svenska och engelska. Arbetena i matematik, teknik och SO uppvisar en något större bredd av metodval och undersökningsdesign. Detta bredare metodurval i matematik återspeglas dock endast i begränsad mån i de självständiga arbeten som har slumpats fram i UKÄ Direkt, eftersom 12 av 13 framslumpade arbeten är skrivna inom svenska, medan endast ett är skrivet i matematikämnets didaktik.

Slutligen har omorganiseringen av UVK inneburit en förstärkning av ämnesinriktad forskningsmetodik, då 2,5 hp av den sammanlagda delkursen Forskningsmetodik inom UVK 3 är särskilt inriktad på ämnesdidaktisk forskningsmetodik inför det sista självständiga arbetet på avancerad nivå. Även detta är en åtgärd som förväntas ha effekt först när studenterna som läser enligt studiegången för ht 2017 kommer till de sista terminerna av programmet. De självständiga arbeten som har skrivits under 2017 har handletts och examinerats enligt den tidigare modellen för kurserna.

Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet examineras även i studenternas avslutande VFU-kurs, där studenterna skriver en avslutande uppgift som syftar till att redovisa deras pedagogiska grundsyn och relatera denna till både vetenskapliga rön och den beprövade erfarenheten.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Examensmålet examineras i ett flertal kurser, bl.a. i kursen Självständigt arbete. Då studiegången för utbildningens kurser är utformad för att möjliggöra en tydlig progression, examineras ovanstående examensmål i sin helhet främst i programmets avslutande kurser. Här ges exempel från den sista, ämnesdidaktiskt inriktade UVK-delkursen samt VFU.

Den ämnesdidaktiskt inriktade delkursen Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning inom den avslutande UVK-kursen under termin 7 behandlar hur undervisning kan bedrivas i svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik och natur- och samhällsorienterande ämnen samt aspekter på läroplansteori med anknytning till ämnesdidaktisk forskning. Kursen tar även upp språk- och kunskapsutvecklande arbete i alla ämnen samt hur ämnesdidaktisk kunskap kan ligga till grund för val av innehåll i undervisningen i de olika ämnena. Nedan följer ett exempel på hur två förväntade studieresultat i kursen behandlas utifrån lärandeaktiviteter och examination:

Förväntade studieresultat (urval)	För godkänt resultat på delkursen ska studenterna kunna: - utifrån didaktisk forskning diskutera, jämföra och värdera olika bedömningsformer samt deras konsekvenser för lärande, - reflektera över kunskapssyn, kunskapsprogression och kunskapskvaliteter vid bedömning av elevers ämneskunskaper utifrån aktuell forskning och gällande styrdokument.
Lärandeaktiviteter före och under seminarierna	Undervisningen ges både som föreläsningar, seminarier och workshops i digitala verktyg och medier med fokus på bedömning. Exempel på lärandeaktiviteter är att studenterna både enskilt och i grupp ska - utifrån autentiska elevtexter i årskurs 1 och 3 - kunna bedöma, lägga upp och anpassa undervisning för en hel klass. Studenterna ska kunna analysera och värdera vilken nästa språkliga och kognitiva nivå undervisningen bör ligga på för att samtliga elever ska utvecklas. Analysen bör förankras i skolans styrdokument och grunda sig i ämnesdidaktisk forskning och teorier om bedömning. Studenterna ska vidare i grupp presentera några centrala forskningsanknutna begrepp inom kunskapsområdet bedömning, samt i par planera en ämnesintegrerande planering (pedagogisk planering) med förankring i skolans styrdokument och utifrån läroplansteori, ämnesdidaktisk forskning och teorier om bedömning. Läraren ger gensvar på parets första utkast.

	Slutligen ska studenterna i mindre grupper diskutera ett annat pars pedagogiska planering och kunna koppla teoretiska begrepp med förankring i läroplansteori, ämnesdidaktisk forskning och teorier om bedömning samt se styrkor och utvecklingsområden för planeringen. Detta utgör kamratgensvar inför den skriftliga examinationen.
Examination och betygskriterier	<p>Skriftlig hemtentamen: Studenterna ska med stöd i läroplansteori, ämnesdidaktiska teorier och teorier om bedömning samt med förankring i skolans styrdokument föra ett fördjupande och problematiserande resonemang kring några lärandeaktiviteter i planeringen och kunna bedöma och värdera på vilket sätt dessa aktiviteter skulle kunna stödja eleverna i deras fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Den pedagogiska planeringen bedöms utifrån överensstämmande (alignment), dvs. om syfte, mål, undervisningens innehåll och aktiviteter samt bedömning överensstämmer, har en röd tråd.</p> <p>Betygsskala: A-F. Betygskriterierna för kursen delges studenterna i kursbeskrivningen på kursens första dag, där sambandet mellan kursinnehåll, förväntade studieresultat och examinationsformer klarläggs. Studenterna medvetandegörs om vad som krävs för de olika betygsstegen, vilket också tas upp kontinuerligt under kursens gång.</p>

Exempel från en ämnesdidaktiskt inriktad delkurs i UVK 3.

Kursen syftar till att fördjupa det ämnesdidaktiska perspektivet från tidigare inhämtade kunskaper och färdigheter genom en teoretisk bas i läroplansteori och teorier om bedömning. Institutionsövergripande föreläsningar ingår om bl.a. läs- och skrivutveckling med fokus på bedömning, elevledda utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner utifrån olika teorier och styrdokument samt läroplansteori med fokus på bedömning och matematikdidaktik. Under kursens gång ska studenterna bedöma och planera undervisning utifrån autentiska elevtexter och med stöd av kamratrespons och kollegialt lärande skapa egna ämnesintegrerade planeringar för sin undervisning i klassrummet som är förankrade i läroplansteori, ämnesdidaktisk forskning, teorier om bedömning samt aktuella styrdokument. Kursen ges i samverkan mellan ISD och MND som ansvarar för 7,5 hp av kursinnehållet vardera. Att självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning utifrån styrdokument, tidigare forskning och kollegialt samråd är centrala och viktiga moment i en lärares arbete. Studenterna förbereds för detta genom att tillsammans med andra och utifrån relevant forskning och styrdokument träna denna förmåga bl.a. som i exemplet ovan.

Denna kurs, liksom ett flertal andra kurser, fordrar ett nära och kontinuerligt samarbete på kursnivå mellan de medverkande institutionerna (främst ISD och MND, men även HSD). Detta skulle kunna utgöra en riskfaktor vid förändringar av bemanningen, men de medverkande institutionerna bedömer att samarbetet fungerar mycket väl i dag pga. ett flerårigt gemensamt utvecklande av kursen på samtliga institutioner.

Kunskapsmålet följs därefter upp nästkommande termin med en examinationsuppgift i den avslutande VFU-kursen, där studenterna ska skapa en syntes av teoretiska kunskaper och beprövad erfarenhet med särskilt fokus på att beskriva och analysera hur den egna pedagogiska grundsynen, utifrån egna och andras beprövade erfarenheter, kommer till uttryck i ett klassrumssammanhang. Uppgiften redovisas med hjälp av multimodala resurser, vilket syftar till att stärka studenternas digitala kompetens och förmåga att aktivt använda och analysera filmklipp av sin egen undervisning för att utveckla sin professionella kompetens. I studentutvärderingar uttrycker studenterna överlag tillfredsställelse med sin VFU som helhet och upplever att den avslutande examinationsuppgiften är ett tillfälle att analysera hur de teoretiska och praktiska delarna av lärarprofessionen hänger samman. En viss återkommande kritik gällande VFU-kursen är dock att vissa studenter upplever att förberedelserna för den ovannämnda examinationsuppgiften är tidskrävande och tar tid från det dagliga arbetet i skolverksamheten. Som ett resultat av denna kritik har studenterna fått fem timmar i veckan att ägna sig åt arbete med VFU-portföljen inklusive den aktuella examinationsuppgiften.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

- 4. visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

I likhet med ämneskunskaperna, examineras examensmålet såväl inom campusförlagda ämnesdidaktiska delkurser som inom VFU. Nedan följer ett konkret exempel på tillämpning av ämnesdidaktiska kunskaper från den första ämneskursen i matematik.

Matematik för grundlärare F-3, I: Grundläggande taluppfattning och tals användning (7,5 hp): Förväntade studieresultat	Vid avslutad kurs ska studenterna: - visa kunskaper i matematikämnets didaktik inom taluppfattning och aritmetik, relevanta för undervisning i matematik i årskurs F-3 - kunna redogöra för talsystem i ett historiskt perspektiv - kunna planera för en matematikaktivitet i årskurs F-3, med utgångspunkt i skolans styrdokument och med stöd av laborativt material samt estetiska uttrycksformer - kunna redogöra för talsystem i ett historiskt perspektiv
Undervisningsformer och lärandeaktiviteter	Undervisningen består av seminarier som kan innehålla en föreläsning, workshops samt planering i studentarbetslag. Seminarierna innehåller både föreläsningar och olika praktiska inslag och aktiviteter. Under workshops ska studenterna exempelvis undersöka och problematisera hur laborativt material kan möjliggöra eller försvåra lärande i matematik. Seminarierna kan bestå av en föreläsning samt redovisningar där studenterna får redogöra för och i handling visa olika talsystem i tvärgrupper. Därutöver sker också planering i studentarbetslag, med hjälp av powerpoint-presentation och dokument från Skolverket, om hur en matematisk förmåga kan komma till uttryck i en matematikaktivitet. Studenterna planerar även en uteaktivitet "matematik utomhus" och "undervisar" varandra. Muntligt gensvar ges av studenter till det studentarbetslag som redovisat sin aktivitet/lektion.
Examination och betygskriterier	Kursen examineras i form av en skriftlig hemtentamen, där en av frågorna handlar om talsystem i ett historiskt perspektiv, samt en muntlig redovisning av förmågorna i kursplanen i matematik. Betygsskala: A-F. Därutöver ska studenterna i grupp planera en lärandeaktivitet utomhus med fokus på taluppfattning. Studenterna deltar aktivt vid genomförandet. Planering, där en "matematisk förmåga", lärandemål och genomförande finns med, lämnas in skriftligen. Betygsskala: G-U.

	Betygskriterierna delges studenterna på SU:s lärplattform på kursens första dag och behandlas i undervisningen på samma sätt som i tidigare angivna exempel.
--	--

Exempel på tillämpning av ämnesdidaktik i den första matematikkursen.

Liksom i det tidigare matematikexemplet (se mål 1), integreras ämnesstudier med tillämpning av ämnesdidaktik inom ramen för samma kurs. Studenterna tillägnar sig ämnesstudier (t.ex. ”kunna redogöra för talsystem i ett historiskt perspektiv”) och ska därefter kunna tillämpa ett ämnesdidaktiskt kunnande genom att planera för en konkret matematikaktivitet i årskurs F-3 med utgångspunkt från skolans styrdokument.

Efter denna matematikkurs fördjupas studenternas ämnesdidaktiska kunskaper i ämneskurser under senare terminer. Upplägget mellan den första och andra kursen i matematik har lagts upp med syftet att skapa progression både vad gäller ämneskunskaper och ämnesdidaktiska kunskaper. I den andra matematikkursen arbetar studenterna även med digitala verktyg, exempelvis konstruerar de en film som ska kunna användas i undervisning med elever. Studenterna arbetar också i workshops med laborativa material för att fördjupa det matematikdidaktiska kunnandet inom tal i bråkform. Seminarierna med diskussioner, resonemang och analyser kompletteras av föreläsningar med forskare som har gedigen vetenskaplig kompetens i ämnet.

Både i svenskämnet och matematikämnet föreligger ett nära samarbete mellan lärare på ämnesinstitutioner och ämnesdidaktiska institutioner som bedriver ett systematiskt utvecklingsarbete för att förbättra kurserna utifrån studenternas utvärderingar. Även svenskkurserna är utformade för att möjliggöra en progression vad gäller förmågan att tillämpa didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Redan i den första svenskkursen (se mål 1) får studenterna möjlighet att under seminarierna öva sin förmåga att planera och leda undervisning som ska gynna alla elevers lärande, och de får därmed på ett tidigt stadium öva metodik. Detta fördjupas sedan i kursen Svenska II, som ligger på termin 4 i 2017 års studiegång. (Kursen ges följaktligen första gången i denna form vt 19, men innehållet och de förväntade studieresultaten baseras i hög grad på svenskkurserna i tidigare studiegångar.) Den kommer att bestå av två delkurser: Läs- och skrivutveckling (1,5 hp, ges av ISD) samt Barnlitteratur för yngre åldrar (6 hp, ges av Institutionen för kultur och estetik, avdelningen för litteraturvetenskap). Bägge delkurserna kommer, förutom examination av ämneskunskaper, att innehålla förväntade studieresultat som förutsätter att studenterna kan tillämpa ämnesdidaktiska kunskaper i form av lektionsplaneringar utifrån olika kriterier. Övergripande i kursen beaktas även mångfaldsaspekter som genus, klass, etnicitet och varierande språklig bakgrund. I tabellen nedan presenteras exempel på en lärandeaktivitet, undervisningsform och examination kopplade till detta.

Delkurs 1 (1,5 hp): Läs- och skrivutveckling: förväntat studieresultat	Studenterna ska vid avslutad kurs kunna ”planera, presentera och analysera undervisning i läs- och skrivutveckling och arbete med litteratur i skolan med utgångspunkt i skolans styrdokument och ämnesdidaktisk teori”.
Lärandeaktiviteter och undervisningsformer	Undervisningen består av seminarier. Studenterna bearbetar kursinnehållet genom diskussion och analys av bl.a. läsläror. De planerar individuellt en fiktiv lektionsserie skriftligt, där också estetiska lärprocesser ska ingå.
Examination och betygskriterier	Examination sker genom en individuell inlämningsuppgift samt en individuell muntlig redovisning. Betygsskala: G-U. Betygskriterierna delges studenterna på kursens första dag i kursbeskrivningen och behandlas i undervisningen på samma sätt som i tidigare angivna exempel.
Delkurs 2: Barnlitteratur för yngre åldrar: förväntade studieresultat	Studenterna ska vid avslutad kurs kunna:

	<ul style="list-style-type: none"> - identifiera och redogöra för barnlitteraturens utmärkande genrer och teman, samt dess olika former (som till exempel bilderbok, Börja läsa-bok, kapitelbok) - elementärt analysera text och bild i litterära verk - planera, presentera och analysera arbete med litteratur i skolan med hänsyn till elevers varierande erfarenheter och omvärldskunskap samt med beaktande av ett intersektionellt perspektiv
Lärandeaktiviteter och undervisningsformer	Undervisningen sker i form av seminarier, där flick- och pojkskildringar i barnlitteraturen diskuteras och analyseras.
Examination och betygskriterier	Examination sker genom en skriftlig hemtentamen. Betygsskala: A-F. Betygskriterierna delges studenterna på kursens första dag i kursbeskrivningen och behandlas i undervisningen på samma sätt som i tidigare angivna exempel.

Exempel på förväntat studieresultat, undervisning och examination i Svenska II (termin 4).

Som framgår av översikten ovan, ges studenterna möjlighet att uppnå de förväntade studieresultaten genom att de bearbetar kursinnehållet i seminarier och workshops. Läsläror respektive flick- och pojkskildring i barnlitteraturen diskuteras och analyseras utifrån kursens övergripande syfte med beaktande av genus, klass, etnicitet och varierande språklig bakgrund. Exempel på centrala begrepp i delkurs 1 är metakognition, inferenser, ortografisk läsning och lässtrategier. I delkurs 2 är tema, motiv, berättare, handlingsstruktur, genre exempel på centrala begrepp. De ovan beskrivna språk-, läs- och skrivfrämjande aktiviteterna som studenterna fiktivt planerar, prövas också senare i studenternas VFU, där tillämpning av ämneskunskaper samordnas med didaktiska ställningstaganden och metoder som syftar till att gynna elevers lärande och utveckling.

I bägge delkurserna finns en tydlig forskningsanknytning i kurslitteraturen, exempelvis aktuella vetenskapliga artiklar om barnlitteratur och litteraturdidaktik från vetenskapliga tidskrifter och avhandlingar. Ett utvecklingsområde som uppmärksammas är bl.a. hur en tydligare kontinuitet och progression inom kursen kan skapas genom att knyta de olika delkurserna ännu närmare varandra vad gäller innehåll och examinationsformer. Studierektor tar, i samråd med kurslärarna, beslut om vilka åtgärder som behöver vidtas inför varje ny kursstart för att säkerställa att studenterna får den kunskap och förståelse som krävs för yrkesutövningen. De åtgärder som diskuteras tar i hög grad sin utgångspunkt i studenternas kursvärderingar, men även kurslärarnas uppfattningar. Vid behov av ändringar i kursplanen vad gäller såväl förväntade studieresultat som innehåll ses betygskriterierna över så att de förväntade studieresultaten tydliggörs i en progression. Kursrådets utvärdering och åtgärder redovisas och diskuteras sedan i programrådet.

Förmågan att tillämpa didaktik, ämnesdidaktik och metodik examineras även i studenternas VFU-kurser på alla nivåer, där den praktiska förmågan att undervisa främst prövas av VFU-handledaren, utifrån skriftliga bedömningskriterier i VFU-rapporten och med stöd av VFU-kursläraren. Kurserna är uppbyggda med en tydlig progression där studenten ska kunna tillämpa ämnesdidaktiska kunskaper alltmer självständigt under programmets gång. Nedan återges progressionen mellan de tre VFU-kurserna i form av förväntade studieresultat:

VFU 1 (7,5 hp). Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:	VFU 2 (7,5 hp). Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:	VFU 3 (15 hp). Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:
<ul style="list-style-type: none"> - under handledning skriva och motivera egna lektionsplaneringar för undervisning i svenska, matematik och engelska med tydliga mål som är relaterade till relevanta nationella styrdokument, - under handledning leda lärandeaktiviteter och undervisning utifrån adekvata ämneskunskaper, ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper, samt reflektera över sitt ledarskap 	<ul style="list-style-type: none"> - självständigt skriva och motivera egna planeringar för lärandeaktiviteter i olika ämnen med tydliga mål som är relaterade till ämnesdidaktiska teorier och relevanta nationella styrdokument - självständigt och på ett tydligt och strukturerat sätt leda lärandeaktiviteter utifrån adekvata ämneskunskaper, ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper samt utvärdera styrkor och utvecklingsområden i det egna ledarskapet, - under handledning dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna 	<ul style="list-style-type: none"> - självständigt skriva och motivera en längre ämnesintegrerande planering med tydliga mål som är relaterade till ämnesdidaktiska teorier och relevanta nationella styrdokument - självständigt och ansvarsfullt leda och utveckla lärandeaktiviteter i samtliga ämnen utifrån adekvata ämneskunskaper, ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper, - självständigt och med hjälp av teorier om lärande och fördjupade kunskaper om bedömning, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling

Exempel på examination av förmågan att tillämpa ämnesdidaktik i VFU.

I samtliga VFU-kurser ingår även förväntade studieresultat som, utifrån samma progression som ovan, examinerar studenternas förmåga att använda sig av digitala resurser och praktisk-estetiska lärprocesser i undervisningen. Den teoretiska förmågan att planera undervisning utifrån styrdokument och aktuell forskning bedöms av såväl VFU-handledaren som kursläraren utifrån lektionsplaneringar som laddas upp i den digitala VFU-portföljen. En möjlig svaghet med uppgifter i den digitala VFU-portföljen är att dokumentation i VFU-portföljen kan bedömas som tidskrävande av studenterna under VFU:n, då de hellre vill ägna all tid åt den praktiska undervisningen. Det bedöms dock att det finns en korrelation mellan en fördjupad förmåga att uttrycka sig teoretiskt med förankring i styrdokument och ämnesdidaktisk forskning och en fördjupad förmåga att undervisa och bedöma elevers lärande, vilket motiverar att uppgifterna i VFU-portföljen bibehålls. För att säkerställa att förmågan att tillämpa ämnesdidaktik examineras med en tydlig progression genom utbildningen, återkommer momentet att planera och genomföra undervisning utifrån ämnesdidaktiska kunskaper och ämneskunskaper i alla VFU-kurser.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Som framgår av den inledande beskrivningen av programmet, har kurserna och upplägget utformats för att möjliggöra en tydlig progression. Studenterna läser sammanlagt fem ämnen omfattande 30 hp i varje ämne och planerar för undervisning i dessa ämnen utifrån styrdokument och ämnes- och allmäntdidaktisk forskning och teori. I början av sin utbildning samt under VFU planerar och utvecklar studenterna undervisning tillsammans med andra och med stöd av kurslärare och en legitimerad VFU-handledare. I slutet av sin utbildning ska studenterna självständigt och i samråd med andra kunna planera, genomföra utveckla och utvärdera undervisning i samtliga ämnen och även kunna planera, genomföra och utvärdera ämnesintegrerande undervisning samt kunna bedöma huruvida eleverna utvecklar ett ämneskunnande.

Examensmålet att kunna planera, och utveckla undervisning med hänsyn till alla elevers lärande och utveckling tränas och examineras följaktligen i ett antal kurser, men vad gäller målet att kunna stimulera alla elevers lärande och utveckling, återges här ett exempel från Specialpedagogik, som utgör en delkurs om 7,5 hp inom UVK-kursen Eleven i skolan i studiegången fr.o.m. ht 2017. Förväntade studieresultat och kursinnehåll bedöms dock förbli desamma i den nya delkursen. Specialpedagogik rör skolans ansvar att ge alla elever möjlighet till delaktighet i undervisningen, genom att fokusera på hur både innehåll och organisering får konsekvenser för elevers lärande. Ett förväntat studieresultat i kursen avser att i samverkan med andra kunna identifiera och hantera specialpedagogiska behov och kunna anpassa undervisning till individ och grupp i klassrummet. Etiska dilemman belyses i relation till specialpedagogiska insatser såsom t.ex. extra anpassning av undervisning.

I delkursen ingår föreläsningar och obligatoriska seminarier bl.a. om vanligt förekommande funktionsnedsättningar och diagnoser. Stor vikt läggs vid skolans ansvar att skapa en inkluderande lärmiljö som fungerar för alla elever. Att delaktighet och lärande åstadkommes genom konsekvent anpassade förutsättningar, oberoende av funktionsnedsättning, etnicitet, genus och social klass är centralt. I en workshop behandlas digitala redskap som är till gagn för alla, men speciellt för elever i behov av anpassningar i undervisningen. I kursens fältarbete intervjuas företrädare för olika professioner kring specialpedagogiskt arbete. Fältarbetet examineras genom muntlig redovisning. Presentationer och diskussioner av fältarbeten ger studenterna tillfälle att få inblick i olika skolors specialpedagogiska verksamhet. En skriftlig examination (salstentamen) behandlar en fallbeskrivning

där studenterna ska använda kursens kunskapsinnehåll för att visa kunskap och förståelse för hur de tillsammans med andra kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning för alla elever. Specialpedagogik utgör ett område som alumner önskat sig mer av under utbildningen (se sista avsnittet), och studenternas kursvärderingar har också lyft fram önskemål om mer praktisk metodik i kursen. Kursen har därför arbetats om inför ht 18 och det kommer också att tydliggöras ännu mer att en kurs på 7,5 endast kan ge en överblick över hur lärare kan skapa en inkluderande lärmiljö anpassad till alla elevers behov.

Som nämnts är planering och genomförande av undervisning, med möjligheter till diskussion och analys av lektionsplaneringar ett moment som övas kontinuerligt i de ämnesdidaktiska delarna i ämneskurserna. Studenterna ska sedan tillämpa dessa kunskaper i sin undervisning och sina lärandeaktiviteter i skolverksamheten, först under handledning i den inledande VFU-kursen, och sedan på ett självständigt och systematiskt sätt under den avslutande VFU-kursen. Nedan återges förväntade studieresultat som examinerar planering, genomförande och utvärderande av undervisning tillsammans med andra i den avslutande VFU-kursen, samt undervisning med anpassning till alla elevers behov:

VFU III (15 hp). För godkänt resultat på kursen ska studenterna kunna:

- självständigt skriva och motivera en längre ämnesintegrerande planering med tydliga mål som är relaterade till ämnesdidaktiska teorier och relevanta nationella styrdokument, samt självständigt genomföra och tillsammans med andra utvärdera och utveckla planeringen mot målen,
- självständigt och ansvarsfullt leda och utveckla lärandeaktiviteter i samtliga ämnen utifrån adekvata ämneskunskaper, ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper
- under handledning anpassa sin undervisning till elevers olika behov av särskilt stöd.

Examination av förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning i VFU III.

Examinationen av ovanstående förväntade studieresultat sker dels genom VFU-handledarens bedömning av studenternas förmåga i den digitala VFU-rapporten, dels genom att studenternas övergripande ämnesintegrerande planering laddas upp i den digitala VFU-portföljen för gemensam bedömning av VFU-handledare och VFU-kurslärare på SU.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

6. *visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Förmågan att göra pedagogiska bedömningar utifrån relevanta aspekter examineras i ett flertal kurser inom programmet, såväl i delkurserna inom UVK som i VFU. Inom UVK är det framför allt delkurserna Juridik och etik i skolans värld inom UVK 1, Sociala relationer i skolan inom UVK 2 samt Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning inom UVK 3 som examinerar detta moment. Inom den sistnämnda delkursen utgör bedömning ett centralt kursinnehåll. Studenten ska efter avslutad kurs kunna göra pedagogiska bedömningar utifrån aktuell forskning och gällande styrdokument, vilket säkerställs i följande förväntade studieresultat med exempel från svenska och engelska:

<p>Studenten ska efter avslutad kurs kunna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planera och diskutera undervisning och bedömning i svenska och engelska samt motivera val av innehåll och bedömningsformer utifrån ämnesdidaktiska kunskaper, forskning om bedömning och styrdokument för grundskolan, - utifrån didaktisk forskning diskutera, jämföra och värdera olika bedömningsformer samt deras konsekvenser för lärande, - reflektera över kunskapssyn, kunskapsprogression och kunskapskvaliteter vid bedömning av elevers ämneskunskaper utifrån aktuell forskning och gällande styrdokument.
--

Exempel på examination av förmågan att göra pedagogiska bedömningar i UVK 3.

Inom programmets VFU-kurser som bygger på en tydlig progression examineras området ”göra bedömningar” utifrån följande förväntade studieresultat:

<p>VFU 2: För godkänt resultat på kursen ska studenterna kunna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - under handledning dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna, 	<p>VFU 3: För godkänt resultat på kursen ska studenterna kunna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - självständigt och med hjälp av teorier om lärande och fördjupade kunskaper om bedömning, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling, samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna
---	--

Exempel på examination av förmågan att göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna i VFU.

VFU består sedan ht 2017 av tre kurser, varav den tredje omfattar en längre period om 15 hp. Ett av skälen till denna fördelning är att studenterna ska få möjlighet att delta i verksamheten under en längre tid och därmed även få möjligheter att öva och examineras på mer omfattande examensmål som exemplifieras ovan. En generell risk som hänger samman med ett relativt stort antal förväntade studieresultat i VFU-kurserna, som i sin tur är relaterade till det stora antalet övergripande examensmål för lärarutbildningarna, är dock att studenterna upplever att det är ett omfattande innehåll som ska övas och examineras under den VFU som ingår i utbildningen. Trots den längre tid som avsatts för den avslutande VFU-kursen, kan tiden för övning av och reflektion kring de övergripande aspekterna av läraruppgifterna riskera att upplevas som alltför knapp. Här har SU bl.a. i övningsskoleprojektet (se avsnittet om samverkan) utarbetat rutiner med utvalda övningsskolor, där inte bara VFU-handledarna utan även annan personal på skolan är involverad i studenternas utbildning och därmed kan skapa en bättre kvalitet på VFU-kursernas innehåll. En tydlig handlingsplan för att ta emot VFU-studenter främjar studenternas möjligheter att få kunskap om hur komplexa områden som mänskliga rättigheter, barnkonventionen och hållbar utveckling är implementerade i skolans dagliga verksamhet. Professionsutvecklande seminarier för studenter har hållits regelbundet på övningsskolorna med fokus på olika teman, vilket kan tas tillvara i SU:s nya organisation av VFU-skolor i framtiden (se avsnittet om samverkan). Det slutgiltiga ansvaret för bedömning av studenternas prestation i förhållande till de förväntade studieresultaten, inklusive att kunna göra pedagogiska bedömningar utifrån olika relevanta aspekter, ligger på VFU-kursläraren på SU, med VFU-handledarens digitala VFU-rapport som det viktigaste underlaget.

Inom ramen för den avslutande VFU-kursen finns även ett campusförelagt seminarium som handlar om etiska dilemman. Studenterna ska förbereda sig genom att beskriva ett etiskt dilemma de varit med om på sin VFU-skola. På seminariet diskuterar studenterna sina dilemman i mindre grupper och presenterar sedan ett av dem i helgrupp. Läraren diskuterar tillsammans med studenterna hur man kan hantera etiska dilemman och tänkbara lösningar.Handledare på skolorna har uppgett att dessa seminarier har varit ändamålsenliga när det gäller studenternas förmåga att bättre hantera konfliktfyllda och etiska dilemman. Detta förväntade studieresultat som innebär en tillämpning av kunskaper om pedagogiska bedömningar, har föregåtts av en teoretisk kurs med fokus på bedömning inom ramen för delkursen Ämnesdidaktik, läroplansteori och bedömning, som framgår av tidigare beskrivningar av den delkursen.

Momentet ”hållbar utveckling” examineras särskilt inom kursen Samhällsorienterande ämnen för grundlärare F-3 samt inom ämnet Naturvetenskap och teknik för grundlärare F-3. Den första kursen Naturvetenskap och teknik för grundlärare F-3, som är obligatorisk för alla i programmet, behandlar aspekter som rör hållbar utveckling såsom livets utveckling och mångfald, systematik och artkunskap, livscyklar, ekosystem och ekosystemtjänster och människans fysiologi och hälsa, samt hur studenterna kan planera och genomföra undervisning inom dessa områden. Den andra ämneskursen som är en valbar fördjupning inom detta område, fokuserar bl.a. på området ”Människa, natur och samhälle i samspel – hållbar utveckling” och kursen tar upp ett flertal aspekter som samspelar inom hållbar utveckling, såsom väder och årstidsväxlingar, energi i samhället, naturen som resurs, materiens kretslopp, biologisk mångfald, evolution och anpassning, samt hur dessa områden kan omsättas i planering och undervisning i skolan.

Överlag har programrådet bedömt att ovanstående examensmål är säkerställt på ett tydligt sätt vad gäller studenternas kunskap om pedagogiska bedömningar och om skolans demokratiuppdrag inklusive mänskliga rättigheter, barnets rättigheter och barnkonventionen. Programrådet har ändå uppmärksammat att en förstärkning behöver göras för att synliggöra momentet ”hållbar utveckling” i fler kurser i programmet samt i VFU. I dagens VFU-kurser ingår inte kunskap om bedömningar utifrån ”hållbar utveckling” som en del av de förväntade studieresultaten, men en revidering av detta är planerad att genomföras inom ramen för den nya strukturen, där även den avslutande VFU-kursen ska inkludera detta moment fr.o.m. vt 2021.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Redogör också för hur det säkerställs att studenterna uppnår examensordningens mål när det gäller jämställdhet.

visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Vad gäller tillämpningen av jämställdhetsperspektivet inom utbildningens upplägg och innehåll följer institutionerna den övergripande plan för jämställdhet och jämlikhet som gäller på SU, och som innebär att lärosätet ska arbeta aktivt för att SU ska vara ett jämställt universitet. Det innebär att de institutioner som samverkar inom utbildningen kontinuerligt arbetar med jämställdhetsfrågor, t.ex. vid anställningar av lärare, val av kurslitteratur och utformning av kursinnehåll. Jämställdhetsperspektivet beaktas även vid inbjudningar av bl.a. gästföreläsare, men det viktigaste kriteriet är den vetenskapliga kompetensen, vilket hittills har bidragit till en ojämn könsfördelning bland gästföreläsare inom t.ex. läs- och skrivutveckling, där en majoritet av de ledande forskarna är kvinnor. Det finns en medveten dialog kring jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet inom programmet, men det kan överlag konstateras att det av tradition föreligger en ojämn könsfördelning med en övervikt av kvinnor bland ledande forskare och lärare inom svenskämnets didaktik mot yngre åldrar. Detta medför att majoriteten av anställda lärare och gästföreläsare i dessa ämnen är kvinnor, då den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen utgör det tyngsta kriteriet vid urvalet.

Vad gäller medvetandegörandet av jämställdhetsperspektivet inom programmet, har programrådet konstaterat att det också föreligger en tydlig snedfördelning mellan könen vad gäller antalet manliga och kvinnliga sökande till programmet med en stor övervikt av kvinnliga sökande. Frågan har lyfts till diskussion i programrådet, och möjliga åtgärder för att främja antalet manliga grundlärostudenter har diskuterats. En sådan åtgärd är att skapa rekryteringsmaterial som riktar sig särskilt till manliga presumtiva studenter, i form av filmer med såväl nuvarande studenter som med utexaminerande manliga lärare. En annan åtgärd som diskuteras är att inrätta ett system med studentmentorer, där särskilt fokus kan ligga på att finna såväl manliga som kvinnliga mentorer till nya studenter. Bägge åtgärderna diskuteras i programrådet och en ansökan om särskilda utvecklingsmedel från rektor planeras under 2018.

Som nämnts är en majoritet av de forskarutbildade lärarna och adjunkterna med inriktning mot yngre åldrar i svenska kvinnor. Samma sak gäller även studenternas VFU-handledare. I ämnet engelska inom F-3 är fördelningen för närvarande jämn vad gäller kvinnliga och manliga lärare, och även övriga kurser inom utbildningen uppvisar en jämnare könsfördelning bland de undervisande lärarna, såväl på de olika delkurserna inom UVK som inom matematik och NO och teknik samt samhällsorienterande ämnen. Jämställdhetsperspektivet beaktas dock i möjligaste mån inom utbildningen som helhet, såväl kvantitativt, med en diskussion kring andelen kvinnor och män i lärarkåren och i kurslitteraturen, som kvalitativt med en medvetenhet om vikten av att lyfta dessa frågor i planeringen av utbildningen och genomförandet av undervisningen. Det behövs dock ett långsiktigt systematiskt arbete för att på sikt främja en jämnare könsfördelning när det gäller lärare och forskare som arbetar med språkdidaktik, svenska och läs- och skrivutveckling med inriktning mot yngre åldrar. På webben, både på SU:s övergripande lärarutbildningsportal och på ISD:s webbplats, eftersträvas en variation med både män och kvinnor i bildillustrationerna för att främja en jämnare könsfördelning och förmedla jämställdhetsperspektivet i alla lärarutbildningar.

Vad gäller kursinnehåll och förväntade studieresultat som behandlar jämställdhet i den kommande yrkesprofessionen, synliggörs examensmålet som gäller jämställdhet mellan könen i två förväntade studieresultat i den avslutande VFU-kursen (15 hp):

Studenterna ska efter avslutad kurs kunna:

- under handledning använda beprövade strategier för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever, samt främja **jämställdhets-** och jämlikhetsperspektiv enligt skolans värdegrund
- under handledning kommunicera och förankra skolans värdegrund till elever, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna

Exempel på förväntade studieresultat som examinerar studenternas förmåga att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv i undervisning i VFU 3.

Ovanstående förväntade studieresultat innebär att studenterna under sin sista VFU-kurs ska arbeta aktivt i sin undervisning med frågor som rör jämställdhet. Aktiviteterna och strategierna som ska användas kan även komma till uttryck i samband med att studenterna medverkar i mentorsundervisning eller andra aktiviteter på skolan där man arbetar aktivt med demokrati- och värdegrundsfrågor. Dessa förväntade studieresultat examineras enligt kursplanen främst genom VFU-handledarens digitala VFU-rapport med en bedömning av studenternas prestation. Även i de föregående två VFU-kurserna har studenterna arbetat aktivt med värdegrundsaspekter som rör skolans demokratiuppdrag och likabehandlingsplan, så att de är förberedda för sitt mer aktiva arbete inom detta område när de kommer till den sista VFU-kursen.

Förväntade studieresultat och kursinnehåll som rör jämställdhet i undervisningen tas även upp i flera andra kurser på utbildningen. I kursen Naturvetenskap och teknik för grundlärare ingår perspektiv som fokuserar på flickors och pojkers inställning till teknik och därmed belyser kursinnehållet ur ett jämställdhetsperspektiv. Inom de litteraturredaktiska delarna av svenskкурserna är forskningen om flickors och pojkers läsvanor och läsutveckling av central betydelse. Slutligen innehåller även delkursen Sociala relationer i skolan (7,5 hp, i UVK 3) kurslitteratur och perspektiv som fokuserar på förhållandet mellan könen i skolan och hur läraruppdraget och undervisning kan påverkas av samhällets syn på jämställdhet och könsroller. Exempel ges nedan i form av ett förväntat studieresultat i denna delkurs:

Efter genomgången kurs förväntas studenterna kunna:

- analysera hur föreställningar om normalitet och avvikelse konstrueras i relation till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, samt hur dessa föreställningar kan påverka lärare och elever,
- diskutera skolors och pedagogers arbete med värdegrund och likabehandling samt problematisera hur arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan utvecklas.

Exempel på jämställdhetsperspektiv i delkursen Sociala relationer i skolan i UVK.

Utvärderingar som tagits upp av studentrepresentanter i programrådet har visat att kursinnehållet om kön och genus har varit mycket uppskattat. Det har bl.a. hållits en föreläsning som har fokuserat helt på kön och jämställdhet. Studenterna har uttryckt en önskan om att fördjupa dessa aspekter ytterligare i form av uppföljande diskussioner om detta tema på seminarier, vilket planeras att implementeras i kursupplägget fr.o.m. ht 2018. Även delkursen Utvecklingsarbete, som i 2017 års studiegång ingår som en delkurs i den avslutande UVK-kursen Undervisning och utveckling, behandlar frågor om jämställdhet inom ramen för kunskapsundersökningar och utvärderingar, vilket framgår av delkursbeskrivningen nedan:

I delkursens förväntade studieresultat ingår att studenterna visar förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämlikhetsperspektiv, i vilket även jämställdhet ingår. Internationella och nationella kunskapsundersökningar granskas och diskuteras med frågor som rör jämställdhet. Därutöver designar studenterna egna utvecklingsarbeten där områden såsom förutsättningar för lärande och trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt styrning av skolans verksamhet ingår, vilket innebär att frågor som rör jämlikhet och jämställdhet är självklara teman.

Exempel på jämställdhetsperspektiv i delkursen Utvecklingsarbete inom UVK.

Dessa exempel visar att examensmålet som rör jämställdhet examineras på ett tillfredsställande sätt inom ett flertal av kurserna och delkurserna inom ramen för programmet. Det betyder dock inte att detta område inte behöver förstärkas och lyftas fram ännu mer. Programmet har i dag en hög kvalitet vad gäller studenternas kunskap om andra aspekter som ingår i det övergripande examensmålet om jämlikhet och jämställdhet, men jämställdhet mellan könen bör enligt programrådets bedömning och utifrån studenters önskemål få ett ännu mer explicit fokus i fler kurser än vad som är fallet i dag.

Behovet av ett synliggörande av jämställdhetsaspekten inom skolan och lärarprofessionen har även tydliggjorts efter den samhälleliga debatten kring #Metoo-rörelsen och dess konsekvenser. Som en följd av denna samhällsdebatt, som även har inkluderat undersökningar som visat att det brister i den psykosociala miljön vad gäller ett respektfullt uppträdande mellan könen bland såväl elever som lärare, har programrådet initierat en övergripande diskussion om detta examensmål och en kartläggning av kursinnehåll och kurslitteratur. Programrådet bedömer dock att examensmålet ovan examineras på ett rättssäkert sätt redan idag, bl.a. eftersom arbete med jämlikhet och jämställdhet är tydligt framskrivet i de förväntade studieresultaten i den avslutande VFU-kursen.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Som framgår av inledningen har ISD programansvar för Grundlärarprogrammet F-3, vilket även innefattar att leda programrådet som har möten 4-5 gånger per termin. I programrådets uppdrag har även ingått att skriva en programrapport med fokus på att identifiera och analysera programmets huvudsakliga styrkor och svagheter, samt att implementera uppföljningsåtgärder till de identifierade utvecklingsområdena. En mall för denna gemensamma programrapport togs fram och beslutades av respektive områdesnämnd på SU under oktober 2016. Programrapporten lämnades in under oktober 2017 och har därefter följts upp ett flertal gånger i programrådet samt i beredningen för lärarutbildningar i områdesnämnden för humanvetenskap.

Exempel på styrkor som identifierades gemensamt i programrådsrapporten var följande områden:

- Ämneskurserna (inklusive de ämnesdidaktiska delkurserna) uppvisade god kvalitet, utifrån kursvärderingar, kursrapporter, samtal i kursråd och annat underlag. Studenterna uppgav att de var nöjda med nämnda kurser och att det fanns en progression i programmet.
- VFU uppvisade god kvalitet utifrån studenternas kursvärderingar. Studenterna var i hög grad nöjda med sina handledare och den handledning de får ute på sina VFU-skolor. De upplevde också att det fanns en progression mellan kurserna. Tack vare handledarutbildning, övningsskolor, kollegiala samtal, VFU-konferenser och samarbete över institutionsgränserna samt utvecklingen av den digitala VFU-portföljen med samarbete mellan IT-avdelningen och referensgruppen, har VFU-kurserna hela tiden kunnat utvecklas.
- Ett antal kurser inom UVK uppvisade god kvalitet utifrån ISD:s programvärderingar.

Exempel på utvecklingsområden som identifierades gemensamt i programrådsrapporten var följande:

- Samarbetet mellan ISD och övriga institutioner behövde utvecklas ännu mer. Programrådets införande var en viktig åtgärd för att förbättra samarbetet och en lösning för att stärka detta ytterligare är att vid behov adjungera ytterligare personer, t.ex. kursansvariga från andra institutioner till programrådet. Programrådet ses som den centrala instansen.
- Kompetens i att undervisa elever med annan språklig och kulturell bakgrund än svensk behövde utvecklas. Kunskaper om flerspråkighet och svenska som andraspråk ingår inte explicit i examensmålen för programmet, men är ändå en kompetens som efterfrågas av programmets studenter, särskilt när de kommer tillbaka från sin VFU.
- Studenternas utveckling av digital kompetens behövde uppmärksammas i flera kurser. Här bedöms Medieverkstan vara en viktig resurs för studenternas utbildningsmiljö (se avsnittet om utbildningsmiljö).

När denna programrapport skrevs var programråden relativt nyinrättade, och den kvalitetsuppföljning som var syftet med dessa programråd befann sig – och befinner sig delvis fortfarande enligt programrådets bedömning – i ett utvecklingsskede. Inom ramen för programråden samlas nu alla kursvärderingar från samtliga kurser i utbildningen på en och samma plats och diskuteras kontinuerligt och systematiskt tillsammans med samtliga kursgivande institutioner och studentrepresentanter, vilket inte gjordes på samma systematiska sätt före programrådets inrättande. I och med inrättandet av programråden och framtagandet av programrapporten med identifierade styrkor och utvecklingsområden, skapades en gemensam plattform för de medverkande institutionerna med programansvarig institution som sammankallande att, i samråd med fakultetens utbildningsledare och beredningen för lärarutbildningar i områdesnämnden för humanvetenskap, diskutera och vidta åtgärder för att förbättra programmet på de punkter där svagheter har identifierats. En redovisning av åtgärderna ska lämnas in till fakulteten i slutet av år 2018.

Som exempel på genomförda åtgärder utifrån studenternas önskemål och programrådets bedömning kan nämnas att fler inslag som gäller flerspråkighet och kulturell mångfald har införts i svenskkurserna, bl.a. i form av artiklar och föreläsningar av forskare i svenska som andraspråk med didaktisk inriktning. Vad gäller studenternas behov av digital kompetens, har en kartläggning genomförts med hjälp av Medieverkstan och diskussioner om hur denna kartläggning ska implementeras konkret i utbildningens kurser pågår.

Införandet av programråden med ett formellt mandat för samordning och systematisk uppföljning har medfört en tydlig förbättring av den övergripande kvalitetsuppföljningen av programmet, vars effekter bedöms öka ju längre programråden har haft möjlighet att verka. Vad gäller den systematiska uppföljningen av enskilda kurser, följs SU:s övergripande regler som slår fast att utbildning och examination alltid ska utvärderas med anonyma kursvärderingar vid kursens slut, som sedan ska följas upp i en rapport med förslag till åtgärder utifrån studenternas synpunkter och kursansvarigs bedömning. Resultatet av kursvärderingen kommuniceras tydligt både till de aktuella studenterna och till efterföljande studenter, med information om slutsatser och förbättringsåtgärder. Rektors beredning för utbildningsutvärdering och system för kvalitetssäkring (REBUS) har också inlett en övergripande översyn av SU:s kvalitetssäkringssystem som ska vara infört till 2020, där bl.a. följande förändringar och förbättringar förväntas och implementeras: Utbildningsrapporter och interna utbildningsgranskningar ska genomföras regelbundet, kvalitetsrapporter och kvalitetsdialoger ska genomföras, fokusutvärderingar ska införas samt även ett universitetsgemensamt system för kursvärderingar och kursrapport. En enhetlig mall för kursvärderingar på SU är under utveckling och kommer att vara införd fullt ut senast 2020. Inom ramen för programrådet sker redan under 2017-2018 ett utvecklingsarbete för att i möjligaste mån skapa likvärdiga kursvärderingar och modeller för återkoppling till studenterna.

Den övergripande informationen från kursvärderingarna är dock redan i dag överlag sammanställd på ett liknande sätt, och det huvudsakliga problemet som samtliga medverkande institutioner vittnar om

är att det är svårt att motivera studenter att delta i den omfattning som vore önskvärt. Vissa kursvärderingar har ibland så lågt deltagande (15-20 %) att resultaten statistiskt sett inte kan bedömas som tillförlitliga. Ett antal åtgärder har diskuterats i programrådet för att främja deltagandet, bl.a. mer kvalitativa utvärderingsformer som intervjuer i fokusgrupper eller samplanering med studenter inför kursstart. Deltagandet i de årliga kursvärderingarna är högre än i de enskilda kursvärderingarna, vilket kommenteras i nästa avsnitt. Nedan ges ett konkret exempel på systematiskt arbete med utvärdering och uppföljning inom matematik:

Ämneskurserna i matematik ges under termin 2, 3 och 5, medan den avslutande UVK-kursen, med en ämnesdidaktiskt inriktad delkurs (se avsnitt 1) ges under termin 7. Studenterna har uttryckt att det är bra att kurserna har fördelats under flera terminer under utbildningen. Under introduktionstillfället i varje kurs ges en återkoppling till vad som framkommit i tidigare studenters kursutvärderingar. Utifrån kursutvärderingarna tar lärarna upp både vad som har förändrats och vad som inte förändrats i kursen. Motiveringar ges i relation till bägge fallen. Lärarna hänvisar även till den kursrapport som sammanställts utifrån kursutvärderingarna, där studenterna kan läsa lärarnas kommentarer. Kursrapporten finns publicerad på MND:s webbplats. I samband med kursstart diskuteras de förväntade studieresultaten och deras innebörd, och de jämförs med betygskriterierna. Betygskriterierna tas även upp på flera seminarier, där även exempel ges på uppgifter utförda enligt olika betygsnivåer, vilket har fått positivt gensvar i studentutvärderingarna.

Exempel på systematiskt utvärderingsarbete av matematikkurserna.

Som framgår ovan, följer kurslärarna en fast modell som innebär att kurser följs upp på ett systematiskt sätt i form av kursvärderingar, åtgärder och återkoppling. Det görs även ett systematiskt arbete i kurserna för att utveckla lärandeaktiviteter, undervisning och examinationsformer som tränar studenterna på att bli klar inom givna tidsramar fram till examination, och som därmed främjar genomströmningen. Som exempel kan nämnas att kurserna i svenska och engelska innehåller ett antal obligatoriska inlämningsuppgifter under kursens gång, med formativ återkoppling från kurslärarna och där studenterna även ska arbeta i studentgrupper och ge återkoppling på varandras uppgifter vid ett antal fastlagda tidpunkter. Upplägget ger studenterna stöd i att arbeta aktivt med kunskapsstoffet kontinuerligt under kursen, och organiserandet av studentgrupper med gensvar uppmuntrar studenterna att hålla deadline. Även kurserna i självständigt arbete är uppdelade i etapper där delar av arbetet ska lämnas in på fasta tidpunkter, vilket hjälper studenterna att avsluta arbetet inom avsatt tid. Även programmets nuvarande studiegång med progression och tydligare förkunskapskrav i bl.a. UVK-kurserna bedöms kunna uppmuntra studenterna att fullfölja utbildningen inom utsatt tid, utan att göra avkall på de erforderliga kunskaper och förmågor som krävs enligt examensmålen.

Vad gäller statistik över genomströmning, visar UKÄ:s statistik utifrån SCB:s uppgifter och antal registrerade studenter i LADOK, att kvarvaron för studentgrupper inom programmet på SU ligger något över riksgenomsnittet under samtliga år som ingår i den utskickade statistiken. Statistiken visar att siffrorna har ökat sedan den första omgången studenter som antogs vt 2012, med 72 % kvarvaron under läsår 2, till en siffra mellan 77 % och 82 % under de följande årens antagningsomgångar. Riksgenomsnittet för kvarvaron på programmet under läsår 2 var 70 % för studentgruppen som antogs år 2011/2012 och har under de följande åren legat relativt stabilt på en omfattning mellan 72-74%. SU ligger några procentenheter högre för kvarvaron läsår 2 för samtliga studentkullar under denna tid. Uppvisade avhopp från programmet har enligt dessa siffror sjunkit efter den inledande kullen, där avhoppet uppgick till 30 %, medan antalet studenter som inte fullföljde sina studier till läsår 2 har varit runt 20 % för antagna studenter 2012-2015. Dessa siffror bekräftas av SU:s egen belysning av genomströmningen under samma tidsperiod, där programmet uppvisade en jämförelsevis hög genomströmning vad gäller avslutade kurser. En översikt gjord av programrådet över genomströmningen på ämneskurser samt VFU-kurser ht 2016/vt 2017 visade att antalet godkända studenter låg mellan 75 % och 100 % beroende på kurs. Vid dessa siffror måste dock beaktas att studenter som inte uppfyller behörighetskraven för efterföljande termins kurser inte heller kan registreras på kurserna och därmed inte syns i statistiken över genomströmningen på enskilda kurser och delkurser.

Trots de relativt goda siffrorna vad gäller kvarvaro och genomströmning som återges ovan, utgör genomströmningen inom programmet ett område som analyseras kontinuerligt i programrådet. Programrapporten ovan visade att genomströmningen på programmet som helhet, sett till antalet studenter som tar examen efter 4 år jämfört med antalet studenter som började, i genomsnitt uppgår till ca 43–44 % sedan programmet började ges vt 2012. (Siffrorna gäller genomströmningen rent kvantitativt, vilket innebär att de inte tar hänsyn till om det är samma individer som slutför utbildningen som påbörjade den fyra år tidigare.)

Söktrycket till programmet har genomgående varit högt med många förstahandssökande, även efter utbyggnaden av antalet studieplatser till 145 platser på vårterminer och 150 på höstterminer fr.o.m. läsåret 2017/2018. Det genomsnittliga meritvärdet har dock sjunkit efter utbyggnaden jämfört med tidigare terminer. Programrådet har bedömt det som en normal utveckling att meritvärdet blir lägre i samband med att fler studenter antas. Erfarenheter från kurslärare visar även att det är fler studenter nu som behöver stöd i akademiskt skrivande och läsande. En sommarkurs, Akademiskt läsande och skrivande (7,5 hp) har inrättats för detta syfte 2018 och ges av IPD. ISD ger en sommarkurs i engelska speciellt riktad till lärarstudenter med syftet att förbättra muntlig språkfärdighet och grammatik, för de studenter som önskar öva sin engelska ytterligare. Denna kurs har visat sig vara mycket eftersökt, varför en liknande kurs i svensk språkfärdighet för lärarstudenter planeras inrättas till sommaren 2019. Även SU:s studie- och språkverkstad finns tillgänglig som resurs för studenter som önskar utveckla sina studiestrategier och sitt akademiska skrivande, liksom Medieverkstan och Språkstudion (se utbildningsmiljö).

I programrådet förs kontinuerliga diskussioner om hur man kan uppmuntra studenter att ta del av de resurser som lärosätet erbjuder. En utmaning är att det frivilliga stöd som erbjuds inte alltid tillvaratas av de studenter som särskilt behöver det, och en åtgärd som diskuteras i programrådet är att sätta in extra resurser så tidigt som möjligt i programmet. Ett exempel på satsningar för alla studenter som behöver träna extra inom t.ex. grammatik eller matematik, är möjligheter till extra undervisning i s.k. grammatikstugor och matematikstugor som anordnas av Svefler resp. MND. Dessa aktiviteter möjliggör fler tillfällen till inläring för alla studenter.

Andra faktorer som enligt en kartläggning från Humanistiska fakulteten ger högre genomströmning är bl.a. en kontinuerlig formativ återkoppling på olika uppgifter under kursens gång och en genomtänkt och strukturerad progression mellan programmets olika kurser och terminer. Den nya studiegång som infördes ht 2017 (se beskrivningen i inledningen), bedöms främja genomströmningen genom en tydligare progression och tydligare förkunskapskrav bl.a. i UVK-kurserna och svenskkurserna. Sammanhanget och progressionen mellan såväl kurser som delkurser behöver diskuteras kontinuerligt i kursråd och programråd för att utifrån kursvärderingar och programvärderingar förbättra kursinnehållet och den röda tråden i utbildningen.

Vad gäller genomströmningen kan slutligen också konstateras att samtal med studenter visar att vissa av de studenter som väljer att avbryta programmet söker sig till andra lärarutbildningar i stället, vilket betyder att de inte försvinner från själva lärarutbildningen som sådan. Det kan också hända att lärarstudenter av olika skäl byter lärosäte, liksom även SU får studenter som har läst en del av sin lärarutbildning på ett annat lärosäte. Sammantaget bedöms dock genomströmningen som ett utvecklingsområde, där fler kartläggningar behövs för att få underlag för vilka ytterligare åtgärder som kan sättas in för att befrämja en ökad andel studenter som avslutar programmet på utsatt tid.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

ISD som programansvarig institution arbetar aktivt för att främja att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Det formella inflytandet för lärarstudenter på institutionen sker genom att studentrepresentanter har fasta platser i institutionens institutionsstyrelse samt i programrådet. I programrådet finns två fasta studentrepresentantplatser med en fast punkt på dagordningen, vilket innebär att studenter är närvarande vid alla väsentliga frågor som diskuteras och kan påverka utbildningen i alla dess faser. De medverkande ämnesinstitutionerna i programrådet får därmed också muntlig och fördjupande feedback på de kurser som de ansvarar för, och förändringar utifrån studenternas synpunkter diskuteras gemensamt. Även den övergripande programrapporten 2017 skrevs med aktiv medverkan av studentrepresentanterna.

Studentrepresentationen i bägge organen, institutionsstyrelse och programråd, är av stor vikt för att få återkoppling och aktiv medverkan av studenter i utbildningen. Studentrepresentationen bedöms hittills ha fungerat mycket väl under den tid som programrådet varit inrättat, och den utmaningen som finns, är att ständigt vara aktiv för att i samverkan med Stockholms universitets studentkår arbeta för att rekrytera nya studentrepresentanter som kan ta över när de nuvarande studentrepresentanterna lämnar sina uppdrag av olika anledningar. Övriga tillfällen när studentmedverkan organiseras är under upptaktsdagar och introduktionsdagar varje termin inför ny antagning till programmet. Under dessa upptakter medverkar såväl studiebevakaren för lärarutbildning vid Stockholm universitets studentkår som representanter för Lärarstudenternas klubbmästeri som anordnar studiesociala aktiviteter under utbildningen.

Programrådet genomför även årliga programutvärderingar för att tillvarata studenternas synpunkter och uppfattning om programmet som helhet. Utvärderingarna skickas ut ett flertal gånger per mail, och deltagandet är betydligt högre än i kursvärderingarna, varför studenterna bedöms ha högre motivation för att delta i mer övergripande utvärderingar. På kursnivå synliggörs studentmedverkan i form av de anonyma studentutvärderingar som genomförs i slutet av varje kurs enligt universitetets övergripande regelverk för utbildning och examination, och vars resultat ska följas upp med en tydlig och öppen återkoppling till studenterna.

ISD har även återkommande möten med lärarutbildningsbevakaren på Stockholms universitets studentkår för att främja ett aktivt deltagande och hitta effektiva former för att öka intresset för studentfackligt engagemang. Här diskuteras övergripande evenemang som institutionsträffar och andra möjligheter för institutionens programansvariga att träffa studenter. Även lärarutbildningsberedningarna på områdesnivå har studentrepresentanter. De utmaningar som finns inom detta område, är att det överlag är svårt att finna studenter som har tid och intresse för att engagera sig aktivt. Även deltagandet i anonyma kursvärderingar är överlag lågt på programmets olika kurser, vilket är en erfarenhet som institutionen delar med institutioner som inte ger lärarutbildningskurser. Som nämnts, har nya rutiner för kursrapporter och återkoppling till studenter införts. Åtgärderna med en systematisk uppföljning och kommunikation till studenter av

kursvärderingar och åtgärder förväntas höja studenternas motivation att själva aktivt svara på utvärderingar och även på andra sätt delta i frågor om kursers och programmets utformning under utbildningens gång.

Alla studentutvärderingar presenteras och diskuteras i programrådet för att säkerställa att det sker en systematisk uppföljning av programmets kvalitet. På ett individuellt plan informeras varje student på kurshemsidorna om att enskilda studenter kan framföra synpunkter till kurslärare och kursansvarig lärare, samt om detta inte upplevs som tillräckligt, även till ansvarig studierektor och prefekt. Möten med studierektor och/eller prefekt erbjuds till studenter som önskar diskutera synpunkter som de vill framföra på en övergripande nivå. ISD har även en nära kontakt med SU:s studentkårs studiebevakare för lärarutbildningen, som bl.a. inbjuds varje terminsupptakt för att presentera studentråd och möjligheter till studentfackligt engagemang för nyantagna studenter. Information om studentråd samt studentrepresentanter i institutionsstyrelse och programrådet återfinns på institutionens hemsida. Efter önskemål från studenter ska denna information även finnas tillgänglig på SU:s lärplattform.

En särskild satsning för studenterna utöver den reguljära undervisningen är även Lärarrummet i Gula Villan, som består av gratis lunchseminarier för lärarstudenter med inbjudna gäster som håller föredrag om olika ämnen som studenterna önskar sig mer av under utbildningen, t.ex. integration i skolan, värdegrundsfrågor, eller goda råd inför arbetsintervjuer och löner och villkor för färdiga lärare. Lunchseminarierna i Gula Villan är ett samarbete mellan SU och Studentkåren och annonseras på SU:s hemsida samt på sociala medier.

I arbetet med denna självvärdering har två studenter deltagit med att läsa utkast och ge synpunkter, både på avsnittet om just studentperspektivet och på självvärderingen som helhet. Dessa studenter har läst enligt en tidigare studiegång än den som började gälla 2017, och de har framfört att de bedömer att de införda ändringarna fr.o.m. 2017 är positiva. Överlag har framförts att målen för de olika kurserna har kommunicerats tydligt och att ämneskurserna och de ämnesdidaktiska kurserna fungerar väl, men att det finns utrymme för förbättringar bl.a. vad gäller kurslitteraturens relevans för F-3 inom vissa UVK-kurser samt utformningen av salstentamina på vissa kurser. Även kursupplägget i vissa UVK-kurser kan enligt studenternas synpunkter anpassas ännu tydligare till programmets inriktning (och kommande yrkesliv). Studenter har även framfört att kursvärderingar som är förlagda till seminarietid får ett betydligt större deltagande, varför rutinerna för att detta ska ske i alla kurser ska tydliggöras inför ht 18. Dessa synpunkter kommer att behandlas av programrådet under vt 18 med diskussion och förslag till åtgärder.

Nedan återfinns en översikt över studenternas möjligheter att framföra synpunkter och ha inflytande i utbildningen:

- Vid slutet av varje kurs genomförs en anonym kursvärdering som sänds ut digitalt och som på ett antal kurser genomförs på seminarietid. Därutöver sker muntlig utvärdering under sista seminariet på kursen.
- Återkoppling om förra kursvärderingen ges till studenterna i början av påföljande kurs då kursansvarig redogör för utvärderingens utfall och den kursrapport som skrivits med utgångspunkt i studenters och lärares synpunkter.
- Under kursens gång ska det finnas möjlighet för studenterna att ha synpunkter och komma med förslag till mindre förändringar som till exempel rör kursens upplägg. Synpunkterna kan framföras muntligt eller via e-post till undervisande lärare, kursansvarig eller ansvarig studierektor.
- Det genomförs årligen anonyma digitala programvärderingar med övergripande frågor om hela utbildningen.
- Kommunikation om kurser och utbildningen som helhet kan också föras med studievägledare samt studierektor och programansvarig. Kontaktuppgifter återfinns på kurshemsidor samt ska även stå med i kursbeskrivningarna.

Översikt över studenternas möjligheter att framföra synpunkter och ha inflytande i utbildningen.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Programmet förbereder studenterna för ett arbetsliv inom skolverksamhet med lärarexamen mot F-3. Under utbildningen erhåller studenterna även generiska kompetenser som ledarskapsförmåga och förmåga att samverka med andra, förmåga att planera, genomföra och utvärdera aktiviteter på ett systematiskt sätt utifrån vetenskapliga rön och beprövad erfarenhet, samt förmåga att kommunicera och presentera stoff både muntligt och skriftligt med anpassning till olika målgrupper i ett föränderligt arbetsliv. För examinerade grundlärare finns även möjlighet till andra karriärvägar, bl.a. som skolledare eller med olika uppdrag inom kommuner och myndigheter, som t.ex. Skolverket. SU erbjuder även möjligheten att bygga på sin grundlärarexamen med vidare studier på avancerad nivå som ger behörighet till forskarutbildning.

Som nämnts har många lärare inom programmet en aktiv samverkan med arbetslivet genom expertuppdrag för Skolverket och liknande, men även direkt med kommuner och skolor i olika utvecklings- och forskningsprojekt. Ett exempel på hur sådana projekt kommer utbildningsmiljön och studenterna till del är forskningsprojekt med skolor inom vilka studenter kan skriva sina självständiga arbeten, t.ex. inom temat flerspråkighet i relation till svenskämnet. Sådana projekt har genomförts på initiativ av enskilda forskare, men beräknas kunna utökas i samband med det nya samverkansavtalet och den nya organisationen i s.k. VFU-kuster (se nedan). Överlag har SU ett kontinuerligt samarbete med Skolverket, vilket möjliggör för programmets lärare att vara kontinuerligt uppdaterade på rapporter om skola och utbildning. Genom detta inhämtas information som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling avseende utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet. Detta bidrar också till att utbildningen kontinuerligt uppdateras och anpassas till arbetslivet. Forskningsrapporter integreras i kurslitteratur som granskas av kursråd och institutionsstyrelser, och de tas även upp i diskussionsfrågor på seminarier. På ett övergripande plan informeras lärarna om aktuella frågor inom utbildningsvärlden genom SU:s eget lärarutbildningsbrev, som skickas ut både internt och externt en gång i månaden, samt en veckobaserad sammanställning av aktuell omvärldsbevakning om lärarutbildning som skickas ut av områdeskansliet för humanvetenskap.

Samverkan med verksamhetsföreträdare sker både centralt och på institutionsnivå. Kontakt med skolverksamheten sker praktiskt taget dagligen med kontakter mellan VFU-kurslärare och handledare i de 25 kommuner som är involverade i VFU. Kontakten sker även mellan VFU-studierektorer och kommunernas VFU-samordnare. ISD:s VFU-studierektor samverkar med övriga VFU-studierektorer resp. VFU-koordinatorer på SU med tex. konferenser för VFU-samordnare, som bl.a. tar upp VFU-kursernas utbildning och innehåll, VFU-handledarutbildningar och övrig kompetensutveckling för VFU-handledare. På institutionsövergripande nivå ska systematisk samverkan med arbetslivet ingå i programråden, där en fast plats är reserverad för en representant för skolverksamheten.

Vad gäller VFU har ett stort utvecklingsarbete genomförts på SU under de senaste åren för att stärka samverkan mellan lärarutbildningarna och kommuner och skolor. Övningsskoleprojektet finansierat av

Utbildningsdepartementet under 2012–2018 syftade till att utveckla nära samverkan med utvalda skolhuvudmän och skolor, där lärare från SU hade avsatt tid ute på skolorna. I mars 2018 har enligt rektorsbeslut en implementeringsgrupp inrättats med uppgiften att utveckla en ny VFU-modell, efter det att övningsskoleprojektet avslutas under 2018 pga. att finansieringen upphör. Den nya VFU-modellen har tagits fram av en arbetsgrupp där även verksamhetsföreträdare ingick. En ökad koncentration av studenter och en närmare samverkan mellan skolhuvudmän, skolor och SU ska organiseras i form av så kallade VFU-kluster, där de goda erfarenheterna av övningsskoleprojektet ska tas tillvara. De nya klustrens organisation och verksamhet planeras i dialog med kommunerna, och det sitter en extern representant från skolhuvudmännen i den ovannämnda implementeringsgruppen. Inom ramen för åtagandena ingår att SU och kommuner resp. skolledningar gemensamt ska planera för hur de nya klustren ska organiseras, samt att bägge parter ska knyta personalresurser med tydliga ansvarsområden till klustren. Denna organisation ska också möjliggöra för studenter att göra VFU på flera skolor under utbildningen, vilket inte har varit huvudprincipen tidigare. Studenter har framfört önskemål om att få undervisa på flera skolor för att få en bredare helhetssyn på yrket. Enligt tidsplanen ska placeringen av lärarstudenter i VFU-kluster påbörjas under 2019, och en placering av samtliga lärarstudenter i VFU-kluster beräknas vara uppnått år 2023. VFU regleras genom ett samverkansavtal mellan lärosätena och kommunhuvudmännen i Stockholmsregionen. Fr.o.m. januari 2019 träder ett nytt samverkansavtal i kraft som bl.a. innebär ökade möjligheter för lärarstudenter att använda VFU-skolor för fältstudier även i kurser som saknar VFU. Detta kommer att öka möjligheterna för att integrera teori och praktik i programmet och därmed stärka arbetslivsanknytningen i programmet. Inom avtalets ram organiseras även en årlig samverkanskonferens som syftar till att främja gemensamma diskussioner av bl.a. VFU-handledarutbildningar, dimensionering, praxisnära forskningsprojekt samt uppföljning av avtalet.

Ett annat område där utbildningen anknyter till arbetslivet är ämnena för studenternas examensarbeten, som överlag har en stark praxisnära koppling med datainsamlingar som ofta hämtas från VFU-skolorna. Ett annat konkret exempel är delkursen Juridik och etik i skolans värld, som har tagit fram en särskild kursbok som utgår från konkreta etiska och rättsliga aspekter på problem som studenterna kan stöta på i sin framtida yrkesroll i mötet mellan lärare och elev. Det framkommer i studentutvärderingar att de uppskattar detta autentiska kursmaterial som förbereder dem på dilemman i deras yrkesutövning.

Fr.o.m. vt 2018 har programrådet initierat alumniträffar som ska genomföras regelbundet varje termin framöver. Två alumniträffar genomfördes vt 2018 på kvällstid med inbjudna lärare som tog examen vt 2017. Trots att antalet alumner som deltog var relativt litet, kunde vissa slutsatser dras vad gäller vilka områden inom yrkeslivet studenterna upplevde att de var väl förberedda för genom sin utbildning, och vilka områden som de hade önskat sig mer utbildning i. De hade goda kunskaper i språk-, läs- och skrivutveckling/litteracitet och språk-, läs- och skrivinläring för elever i yngre åldrar, ämneskunskaper och ämnesdidaktiska kunskaper grundade i ett vetenskapligt perspektiv, pedagogik och allmän didaktik samt förmåga att planera lektioner systematiskt utifrån ämnesdidaktiska teorier och gällande styrdokument. De hade däremot önskat sig mer av kunskaper om hur undervisningen kan anpassas utifrån specialpedagogiska behov, nyanlända elevers behov, kunskaper om hur man bemöter och kommunicerar med elevers vårdnadshavare samt mer övning i ledarskap och konflikthantering utifrån ett praxisnära perspektiv. Utifrån alumnerns synpunkter, som sammanfaller med synpunkter från programutvärderingarna, har förbättringsåtgärder diskuterats och beslutats i programrådet. Bl.a. har en särskild översyn genomförts av kursen i specialpedagogik (7,5 hp), som blir en delkurs i UVK 2 i studiegången fr.o.m. ht 2017, med mer praxisnära inslag i undervisningen inplanerade inför ht 2018. Överlag var alumnerna som deltog i alumniträffen nöjda med sin utbildning och ansåg den relevant och användbar för yrkeslivet. De var i hög grad nöjda med sin VFU, som också får mycket höga betyg i studentutvärderingar.

Samverkan med arbetslivet och det omgivande samhället fungerar väl utifrån studenternas utvärderingar och institutionens täta kontakter med VFU-verksamheten, särskilt med hänvisning till att programmet kräver ett stort antal adekvata VFU-placeringar. Programmet har tillgång till en erfaren VFU-studierektor med inarbetade kontakter med VFU-samordnarna i kommunerna. På övergripande nivå förs en kontinuerlig dialog mellan SU och skolhuvudmännen för att hitta optimala former för samverkan och utveckling. Förutom kontakterna med skolor, skolhuvudmän och myndigheter som Skolverket, har SU även löpande kontakter med andra instanser som t.ex. Utbildningsdepartementet, Statens medieråd och Specialpedagogiska myndigheten, vilket bidrar till att en hög kvalitet säkerställs i lärarutbildningen.